

EUROPEAN PARLIAMENT
of ENTERPRISES

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПАРЛАМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ

Європі потрібен бізнес, бізнесу потрібна Європа. Саме на таких партнерських засадах будуються взаємини бізнесу із владою на теренах Євросоюзу. Вже традиційно торгово-промислові палати Європи на постійній основі представляють інтереси бізнесу не лише перед владою своїх країн, а й перед європейськими структурами. Жодний документ в Єврокомісії, жодна міжнародна дво- чи багатостороння угода Європейського Союзу не з'являється без попередніх консультацій з національними ТПП.

Посилювати їх вплив та об'єднувати зусилля покликана Асоціація європейських торгово-промислових палат, відома як Європалата. Створена у 1958 році, ця міжнародна організація зі штаб-квартирою в Брюсселі нині об'єднує 43 національні, 2 транснаціональні палати, мережу 1700 регіональних і місцевих палат, у складі яких налічується понад 20 млн. підприємств.

Офіційні цілі й завдання організації полягають у розробці узгодженої позиції її членів щодо проблем європейської інтеграції та доведення її до відома основних інститутів Європейського Союзу, перш за все щодо питань промислової і торгової політики та сфери послуг. Європалата, як лобіююча організація, бере участь у роботі консультативних комітетів у рамках Комісії ЄС та спеціалізованих комісій Європарламенту, вона представлена у Раді Європи зі статусом неурядової організації.

Європейське ділове співтовариство, не зупиняючись на досягнутому, постійно вдосконалює інструменти впливу на владу та контролю за її діяльністю. Важливим із них є прямиий діалог підприємців – гравців європейського ринку із головами Європарламенту і Єврокомісії, єврокомісарами та керівниками структурних підрозділів цих органів, започаткований як регулярні пленарні засідання представників провідних підприємств країн Європи у парламенті Євросоюзу.

Цей міжнародний форум, що отримав назву "Європейський парламент підприємств", як за змістом і важливістю питань, що розглядаються, так і за місцем його постійного проведення (зал засідань Європейського парламенту, Брюссель, Бельгія) став популярним, традиційним і дієвим заходом, у якому намагається взяти участь кожен активний європейський підприємець.

Європейський парламент підприємств засідає кожні два роки, традиційно в жовтні. Ось і цього року, 13 жовтня в Брюсселі підприємці Європи вирішували актуальні питання європейської економічної політики. У четвертому засіданні, організованому Європалатою, взяла участь й українська делегація у складі президента ТПП України Геннадія Чижикова, представника ТПП України в Німеччині та ЄС Валентини Суржикової, директора зі збуту ПАТ "Запоріжсталь" Володимира Коломійця.

Цього дня депутатів Європарламенту в сесійній залі замінили представники бізнесу європейських країн, які мали змогу на міжнародному рівні висловити свою точку зору та критичні думки щодо застарілих чи гальмуючих розвиток підприємництва норм, окреслити перспективи та прийняти рішення з ключових питань стосовно покращення бізнес-клімату в Європі.

Порядок денний засідання охоплював такі стратегічні напрями, як торгівля, єдиний ринок, сталий розвиток, освіта. Підприємці обговорили умови угод про торгівлю й інвестиції зі США (ТТІР) і Канадою (СЕТА), перспективи щодо зняття бар'єрів для створення глобального ринку, посилення потенціалу ринку ЄС, створення 20 млн. малих і середніх підприємств, покращення координації зусиль бізнес-дипломатії для підтримки ініціатив країн – членів ЄС, а також енергетичні й екологічні аспекти сталого розвитку, інноваційні освітні програми.

За інф. ТПП України.

ЗАСІДАННЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ EUROCHAMBRES ЄВРОПАЛАТИ

Набуття у січні 2003 року членства в Асоціації європейських торгово-промислових палат дало додатковий поштовх до активізації подальшої взаємодії ТПП України з цією міжнародною організацією, уповноваженою представляти інтереси всього європейського бізнесу.

Нині члени Європалати розподіляються на три категорії: країни-члени ЄС; асоційовані (афілійовані) члени, серед яких Україна, Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Молдова, Росія; члени-кореспонденти – країни, які в перспективі можуть бути прийняті до організації.

До складу Ради директорів Європалати входить і президент ТПП України Геннадій Чижиков. У цьогорічному пленарному засіданні Генеральної асамблеї організації, що проходило в Брюсселі 14 жовтня, він брав участь разом із представником ТПП України в Німеччині та ЄС Валентиною Суржиковою.

Серед основних пріоритетних напрямів діяльності Європалати на 2017 рік, визначених учасниками засідання, – торгівля й інвестиції, спільний ринок, фінанси і економіка, людські ресурси, малий і середній бізнес.

Під час виборів до керуючих органів організації Геннадія Чижикова переобрано до Ради директорів, а Валентину Суржикову обрано до Бюджетного комітету Європалати.

Крім того, Україна, в особі національної Торгово-промислової палати, стала кандидатом на проведення у жовтні наступного року Економічного форуму Європалати та чергової Генеральної асамблеї організації.

Той факт, що Європа розглядає Україну як майданчик для свого наймасштабнішого бізнес-заходу, свідчить про високу довіру Європи до нашої держави в цілому та Європалати до ТПП України зокрема. Тож, за підтримки профільних міністерств і відомств, Палата зробить усе можливе задля отримання права на його проведення.

За інф. ТПП України.

EUROCHAMBRES

The Association of European Chambers of Commerce and Industry

connecting
business
to europe

Європалата, до якої входить і ТПП України, нині налічує у своїх рядах 20 млн. підприємств-членів 1700 регіональних і місцевих палат з 43 європейських країн. Більше 93% цих підприємств - представники малого та середнього бізнесу.

Приєднуйтеся!

У ВІДНІ ВІДБУВСЯ ДЕСЯТИЙ АВСТРІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС-ФОРУМ

Співорганізаторами заходу, що проходив у Відні 20 жовтня, виступили Федеральна палата економіки Австрії, Торгово-промислова палата України, Український союз промисловців і підприємців, Посольство України в Австрії, Торговий відділ Посольства Австрії в Україні. Під час роботи форуму українські учасники мали змогу встановити безпосередні контакти з потенційними австрійськими партнерами, отримати актуальну інформацію про попит і цінову ситуацію на відповідних галузевих австрійських ринках, обговорити перспективи, що відкриваються перед виробниками в умовах полегшеного доступу українських товарів на ринки ЄС у зв'язку з набуттям чинності Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом із 1 січня 2016-го.

Перед початком заходу відбулася зустріч президентів Федеральної палати економіки Австрії і Торгово-промислової палати України – Крістофа Ляйтля та Геннадія Чижикова. У перемовинах брали участь міністр аграрної політики і продовольства України Тарас Кутювий та Надзвичайний і повноважний посол України в Австрії Олександр Щерба. У процесі переговорів представники сторін висловили взаємний інтерес до активізації двосторонніх контактів на різних рівнях. Зокрема по лінії палат досягнуто домовленості щодо проведення бізнес-форумів навесні 2017 року в Києві та восени – у Відні. Також ТПП України розраховує на сприяння австрійських колег в процесі вдосконалення роботи у сфері підтримки експорту на основі досвіду Австрії, в організації навчання вітчизняних експортерів-початківців, у просуванні дуальної системи навчання та підготовки кадрів в Україні.

В рамках заходу, що зібрав 40 українських і понад 80 австрійських компаній, працювали дві окремі експертні секції: одна – для австрійських, друга – для українських учасників, які ознайомилися з особливостями ведення бізнесу в Україні та Австрії. Далі за програмою відбулися індивідуальні переговори представників бізнесу. Сфера інтересів українців в Австрії стосувалася, насамперед, агропрому, переробки вторинної сировини, будівництва, логістики, енергетики, туризму. Крім того, вітчизняний бізнес зацікавлений в трансфері австрійських технологій з енергозбереження й енергоефективності, які визнані одними з кращих у світі. У роботі форуму взяли участь керівники п'яти регіональних торгово-промислових палат – Дніпропетровської, Закарпатської, Миколаївської, Івано-Франківської та Хмельницької.

Серед австрійських компаній, що виявили інтерес до налагодження співпраці з українськими партнерами, – Advance Agrifood Management, Botschaft der Ukraine, CMT International, Fronius International, Herz Energietechnik, Kapsch Trafficom та ін. Наразі Австрія перебуває на п'ятому місці за обсягом інвестицій в Україну. В основному австрійський капітал зосереджено в таких сферах, як бізнес-інфраструктура (об'єкти комерційної нерухомості), торговельна інфраструктура (мережа супермаркетів BILLA), торгівля автомобілями (Volkswagen, Audi), станції технічного обслуговування, проекти з енергоефективності й енергозбереження, будівництво медзакладів та поставки медичного обладнання.

За інф. ТПП України.

ПОТЕНЦІАЛИ-РЕФОРМИ-СПІВПРАЦЯ – девіз другого українсько-німецького бізнес-форуму

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України спільно зі Східним комітетом німецької економіки, Східноєвропейською спілкою німецької економіки, Асоціацією промислово-торговельних палат Німеччини, Делегацією німецької економіки в Україні організувало проведення 11 жовтня в Києві другого Українсько-німецького бізнес-форуму.

Зустрічі та перемовини учасників – представників влади, а також провідних компаній проводилися у форматах B2G (Business to Government) та B2B (Business to Business). Основні панельні дискусії стосувалися п'яти обраних організаторами тем – промислового виробництва, інфраструктури і логістики, інновацій та цифрового світу, відновлюваної енергетики й енергоефективності, агропромисловості та продовольства.

Найочікуванішою подією в рамках заходу стало офіційне відкриття за участі віце-прем'єр-міністра, міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Геннадія Зубка і державного секретаря Федерального міністерства економіки та енергетики Німеччини Матіаса Махніга Німецько-української промислово-торговельної палати (АНК), яка має замінити представництво Делегації німецької економіки в Україні. Президентом АНК обрано генерального директора представництва німецького хімічного концерну BASF в Україні Андреаса Ліра.

Основне завдання новоствореної організації, яка є частиною всесвітньої мережі німецьких закордонних палатівських представництв із 130 офісами в 90 країнах світу – сприяння поглибленню українсько-німецьких торговельно-економічних взаємовідносин як на міждержавному, так і на міжрегіональному рівнях, активізації двосторонніх виробничо-торговельних та інноваційно-інвестиційних зв'язків між німецькими й українськими підприємствами та організаціями.

Потенціал взаємовигідної співпраці справді великий, наголосив під час форуму Геннадій Зубко. Наразі спільним завданням сторін є досягнення суттєвих якісних змін у структурі співпраці. Йдеться, насамперед, про розширення взаємодії у таких секторах, як торгівля товарами і послугами, промислова і транспортна логістика, виробнича і соціальна інфраструктура, високотехнологічне виробництво, енергетика й енергоефективність, інформаційні технології, професійно-технічна освіта та ін.

У заході брав участь президент Торгово-промислової палати України Геннадій Чижиков. Напередодні, разом із генеральним директором Асоціації промислово-торговельних палат Німеччини (DINK) Мартіном Ванслебеном він підписав меморандум про спільні наміри стосовно відкриття представництва ТПП України в Брюсселі. Геннадій Чижиков висловив вдячність німецьким колегам, які підтримують ініціативи українського бізнесу щодо виходу на європейські ринки не тільки на словах, а й на ділі, а також впевненість, що на тлі підписання Угоди про асоціацію України з ЄС відкриття представництва ТПП України в столиці Євросоюзу стане справжнім проривом для практичної підтримки наших підприємців у Європі.

За повідомленнями інформгентств.

УГОРСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС-ФОРУМ У ДЕБРЕЦЕНІ

Масштабний діловий захід високого рівня за участі прем'єр-міністрів Угорщини й України – Віктора Орбана та Володимира Гройсмана відбувся 25 листопада в адміністративному центрі медьє Гайду-Бігар – місті Дебрецен.

Співорганізаторами форуму, що зібрав загалом близько 400 представників угорських та українських урядових і ділових кіл, виступили з угорської сторони – Національний торговий дім Угорщини та Українсько-угорська торгово-промислова палата, з української – Український союз промисловців і підприємців та Український національний комітет Міжнародної торгової палати.

Програма форуму включала проведення панельних дискусій за такими галузями, як сільське господарство, харчова промисловість, туризм і рекреація, машинобудування, енергетика, фармакологія, інформаційно-комунікаційні технології, а також індивідуальних зустрічей у форматі B2B з відвіданням провідних промислових підприємств Дебрецена.

Серед актуальних питань, що обговорювалися представниками сторін, як урядовцями, так і підприємцями: активізація розвитку міждержавних і міжрегіональних торговельно-економічних зв'язків, інноваційно-інвестиційного співробітництва; розробка і реалізація спільних, у т.ч. із Закарпаттям, програм і проектів; відновлення роботи українсько-угорської Міжурядової комісії з питань торговельно-економічного співробітництва; співпраця двох країн та окремих регіонів у сфері захисту навколишнього середовища; розбудова прикордонної інфраструктури, запровадження спільного прикордонного контролю та ін.

Загалом за результатами зустрічей і переговорів на відповідних рівнях, що проходили в рамках офіційного візиту до Угорщини Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана, було укладено низку двосторонніх угод, протоколів та меморандумів, зокрема: Рамковий договір між Урядом України та Урядом Угорщини про надання кредиту на умовах пов'язаної допомоги; Угоду між Кабінетом Міністрів України і Урядом Угорщини про утримання автодорожніх прикордонних мостів на українсько-угорському державному кордоні; Протокол про наміри щодо всебічного розвитку пунктів пропуску й інфраструктури на державному кордоні між Україною та Угорщиною; Угоду між Міністерством молоді і спорту України та Міністерством людських ресурсів Угорщини про співробітництво у сфері спорту і фізичної культури; Угоду про співробітництво між Державним самоврядуванням українців Угорщини та Самоврядуванням міста обласного значення Дебрецен; Угоду про співробітництво між Ужгородською міською радою та Самоврядуванням міста обласного значення Дебрецен; Меморандум про порозуміння між Українським національним комітетом Міжнародної торгової палати і Торгово-промисловою палатою Угорщини; Меморандум про порозуміння між Всеукраїнською громадською організацією "Український союз промисловців і підприємців" та ТОВ "Національний торговий дім Угорщини"; Меморандум про порозуміння між Всеукраїнською громадською організацією "Український союз промисловців і підприємців" та Асоціацією "Плацдарм на зовнішні ринки"; Договір про співпрацю між містами Харків і Дебрецен; Меморандум про співпрацю між виконкомом Криворізької міської ради та Угорсько-українською торгово-промисловою палатою; Меморандум про взаєморозуміння між Асоціацією "Телекомунікаційна палата України" та Угорсько-українською торгово-промисловою палатою; Меморандум про співробітництво між компаніями ТОВ "Інтерпроінвест" та "ANY Security Printing Company Plc.".

За повідомленнями інформагентств.

Фоторепортаж про ознайомчий візит до Закарпаття новопризначеного Генерального консула Чеської Республіки у Львові Павела Пешека

Мета візиту чеського дипломата до нашого краю, що розпочався 9 листопада, полягала в ознайомленні з економічним та інвестиційним потенціалом Закарпаття, у налагодженні прямих контактів із керівниками органів державної влади й місцевого самоврядування, дипломатичних установ, бізнесових і громадських об'єднань, науково-дослідних та культурно-освітніх закладів, у обговоренні шляхів подальшого розвитку українсько-чеських взаємовідносин у політичній, економічній, соціальній, науковій, освітній, культурній та інших сферах.

Задля цього Павел Пешек спершу зустрівся і провів перемовини з головою Закарпатської обласної ради Михайлом Рівісом та міським головою Ужгорода Богданом Андріївим, а згодом відвідав генконсульства Угорщини та Словаччини в Ужгороді.

На зустрічі в облраді йшлося зокрема про багаторічне тісне і плідне співробітництво на міжрегіональному рівні. Спільно з чеськими партнерами в області вже реалізовано понад 120 інвестиційних проектів. Їх основне спрямування – реконструкція дитячих закладів, загальноосвітніх шкіл, медичних установ, центрів соціальної реабілітації. Крім того, реалізовано низку гуманітарно-культурних проектів. Михайло Рівіс та Богдан Андріїв підтвердили зацікавленість державних і самоврядних органів управління у налагодженні нових ефективних форм договірних взаємовідносин між Закарпаттям та краями Чехії, в тому числі – на рівні територіальних громад районів, міст і сіл, а також між окремими державними й бізнесовими структурами, закладами охорони здоров'я і соціального забезпечення, установами освіти, науки, культури, мистецтва.

Окрему увагу під час перебування в області чеський дипломат приділив Почесному консульству Чеської Республіки в Ужгороді, з часу відкриття якого невдовзі виповниться два роки. Після обговорення питань, що стосуються безпосередньо роботи диппредставництва, Почесний консул ЧР в Ужгороді, віцепрезидент ТПП України, голова Ради ТПП Карпатського регіону, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар ознайомив Павела Пешека з організаційними та функціональними особливостями вітчизняної системи торгово-промислових палат, наголошуючи, що в партнерстві з державними і комерційними структурами в Україні й за кордоном, вони оперативно реагують на виклики сьогодення, поєднуючи представницькі функції з наданням українським та іноземним компаніям широкого спектра професійних послуг. Підприємства – члени Закарпатської ТПП, які представляють основні галузі економіки краю, готові до розширення співпраці з чеськими партнерами, маючи для цього як виробничий, так і кадровий потенціал. Активно сприяти цьому процесу покликані, насамперед, безпосередні виразники інтересів бізнесу – національні й регіональні торгово-промислові палати України та Чехії.

За участі Генерального консула ЧР у Львові Павела Пешака в Закарпатській торгово-промисловій палаті відбувся круглий стіл під назвою "Чехи в Україні: на прикладі Закарпатської області. Сучасний стан та перспективи розвитку", організований Закарпатським товариством чеської культури за підтримки Генерального консульства ЧР у Львові, Почесного консульства ЧР в Ужгороді, Ужгородського національного університету та Закарпатської ТПП. У конференц-залі зібралися представники дипломатичної, наукової, експертної, бізнесової еліти, державних і самоврядних органів влади, національно-культурних товариств, громадських організацій, засобів масової інформації.

Отто Ковчар, представляючи учасникам зібрання нового очільника чеського дипломатичного відомства у Львові, зауважив, що Павел Пешек добре обізнаний з українськими реаліями, позаяк очолював консульсько-візовий відділ Посольства Чеської Республіки в Україні.

Своєю чергою, Генконсул Чехії подякував усім, хто зібрався, аби обговорити актуальні питання українсько-чеських відносин, та підкреслив, що це перший його офіційний візит до Закарпаття, який, переконаний, виправдає його очікування. Павел Пешек також заявив, що Чехія завжди підтримувала й надалі буде підтримувати незалежність, територіальну цілісність і суверенітет нашої держави, її євроінтеграційні та євроатлантичні устремління.

У ході круглого столу виступили радник при дирекції Національного інституту стратегічних досліджень, заслужений діяч науки і техніки України Світлана Мітряєва, заступник голови Закарпатської обласної державної адміністрації Олександр Петік, голова Закарпатської організації Національної спілки художників України, заслужений художник України Борис Кузьма, керівник Заслуженого академічного Закарпатського народного хору, заслужений працівник культури України Наталія Петій-Потапчук, заступник директора департаменту соціального захисту населення ЗОДА Віктор Мацола, начальник відділу національностей і релігій ЗОДА Анатолій Салай, член Закарпатського товариства чеської культури Вікторія Воробець, представники бізнесових структур краю – директор ПрАТ "Єврокар" Ігор Царенко, генеральний директор ТОВ "Завод малих архітектурних форм" Василь Устич, голова спостережної ради АТ "Закарпатінтерпорт" Федір Харута, керівник поліграфічного підприємства ТзДВ "Патент" Іван Ключевський та ін.

Виступаючі наголошували, що двадцятирічний історичний відрізок співжиття в одній із найдемократичніших держав Центральної Європи 20-30 років минулого століття залишив глибокий слід на теренах сучасного Закарпаття. І не тільки у спроектованих чеськими архітекторами будівлях, що донині прикрашають вулиці та площі міст краю. Чехи, які тут компактно проживають, мають рівні можливості для розвитку, почувають себе комфортно, беруть і примножують культурні надбання, вивчають рідну мову в середніх та вищих навчальних закладах. У Закарпатті діють чеські національно-культурні товариства, працюють спільні українсько-чеські підприємства. Водночас чимало закарпатців беруть активну участь в економічному і культурному житті Чехії.

Двостороння співпраця на державному і регіональному рівнях з кожним роком поглиблюється та набуває нових форм, а напрацьовані дружні відносини приносять реальні результати в усіх сферах життєдіяльності братніх народів. Сьогодні Закарпаття має офіційно встановлені партнерські зв'язки з чеськими краями Височіна, Пардубіце, Устець, побратимські угоди укладено між Ужгородом та містами Їглава і Чеська Ліпа, між Мукачевом та містечком Пелгрімов.

Учасники круглого столу обговорювали питання активізації співпраці в торговельно-економічній сфері, залучення чеських інвестицій в економіку області, створення спільних українсько-чеських підприємств. У контексті євроінтеграційних процесів, що відбуваються в Україні, для Закарпаття дуже цінним є досвід інноваційно-інвестиційного розвитку Чехії, а також проведення реформ, зокрема щодо місцевого самоврядування.

Ішлося і про стан українсько-чеських гуманітарних відносин, зокрема у сфері, науки, освіти, культури, мистецтва, про освітні проблеми, з якими стикаються представники чеської нацменшини в краї, – подальший розвиток спеціальності "Чеська мова і література", яку викладають на кафедрі богемістики УжНУ, потребу методичних посібників та іншої літератури чеською мовою, розширення сфери обміну студентів з метою вдосконалення мовної практики, залучення викладачів партнерських чеських регіонів до навчального процесу та науково-видавничої справи. Порухувалися питання щодо розширення співпраці з освітніми закладами Чехії, про міжкультурний обмін, творчу взаємодію.

Допоки Україна не отримала безвізовий режим, не обійшли повз увагу присутніх і проблеми візового бар'єру для вітчизняних підприємців. Зовнішньоекономічну діяльність українських суб'єктів господарювання суттєво гальмує достатньо тривала процедура оформлення шенгенських віз, а ще мають місце й відмови дипломатичних установ Чехії у їх видачі. З цього приводу Павел Пешек запевнив, що з боку його відомства

здійснюється все необхідне, аби забезпечити максимальне використання можливостей двостороннього співробітництва між підприємцями двох країн. Водночас він зауважив, що чеська сторона "пов'язана" прийнятими на себе відповідними зобов'язаннями як член Євросоюзу і Шенгенської зони, тому робити будь-які кроки може тільки в рамках міжнародного законодавства.

Чеський дипломат розповів про реалізацію нової програми з видачі робочих віз українським заробітчанами, згідно з якою зацікавлені чеські підприємці повинні подавати відповідну заявку, підбираючи собі потенційних співробітників. Легалізація роботи українців на офіційному рівні, а тим більше за фахом, принесе користь і Чехії, і Україні, переконаний він.

А ще, за словами Павела Пешека, потребує удосконалення правове поле, що регулює роботу іноземних інвесторів в Україні. Наразі вдалося усунути одну із перешкод у роботі іноземних інвесторів – обов'язкову реєстрацію іноземних інвестицій, а також домовитися з Національним банком про врегулювання питання щодо обмеження по виведенню дивідендів.

На завершення зустрічі в Закарпатській ТПП Генконсул Чехії висловив впевненість у тому, що розвиток взаємовигідних партнерських відносин закарпатської та чеської громад, чому він особисто та його відомство обіцяє всіляко сприяти, стане важливою складовою зміцнення міждержавного і міжрегіонального співробітництва Чехії з Україною.

Наступного дня Павел Пешек побував в Ужгородському національному університеті, де на кафедрі словацької філології працює відділення богемістики. Також він узяв участь в урочистому відкритті монумента видатному діячу словацького національного руху, астроному, генералу, політику Мілану Растиславу Штефанику (1880–1919), одному із засновників і керівників створеної у 1916 році Чехословацької національної ради. Автором скульптури, спорудженої у сквері імені Штефаника є закарпатець Василь Роман.

Згідно з програмою перебування в Закарпатті Генеральний консул ЧР у Львові 11 листопада зустрівся із головою Закарпатської обласної держадміністрації Геннадієм Москалем. Серед основних питань перемовин – розгляд можливостей отримання чеської допомоги для реконструкції Ужгородського аеропорту, а згодом і долучення до ринку авіаперевезень чеських компаній. Підтримку Павела Пешека отримали й пропозиції, що стосуються подальшої розробки і реалізації гуманітарних програм на Закарпатті із залученням чеських партнерів, зокрема з краю Височіна та Пардубіцького краю, з якими область давно та успішно співпрацює над проектами реконструкції об'єктів соціальної сфери.

Висловлюючи щирі вдячність голові ЗОДА за всебічну підтримку розвитку чеської національної меншини в краї, діяльності чеських національно-культурних товариств, Генконсул Чехії обіцяв у межах своєї компетенції докладати максимум зусиль для втілення перспективних міждержавних та міжрегіональних проектів у різних сферах життєдіяльності громадянського суспільства.

Інф. "ДВ" ЗТШ.

"Політична еліта країн Центрально-Східної Європи в період системних змін. Від Чехословаччини до Чехії і Словаччини. До 80-річчя від дня народження Вацлава Гавела"

Міжнародна конференція під такою назвою, що відбулася 5 грудня в Ужгороді у конференц-залі Центру культур національних меншин Закарпаття, була організована Державним вищим навчальним закладом "Ужгородський національний університет", Науково-навчальним інститутом Центральної Європи та Науковою бібліотекою УжНУ, Почесним консульством Чеської Республіки в Ужгороді, Закарпатським товариством чеської культури, Читацьким клубом імені Вацлава Гавела. Співорганізаторами заходу виступили Закарпатська обласна державна адміністрація, Центр культур національних меншин Закарпаття та Закарпатська торгово-промислова палата.

До участі в конференції були запрошені представники органів державної влади й місцевого самоврядування, дипломатичних установ, громадських організацій, вищих навчальних закладів, провідні вчені, науковці, лідери громадської думки.

Наукове зібрання привітали Генеральний консул Словацької Республіки в Ужгороді Янка Буріанова, Почесний консул Чеської Республіки в Ужгороді, президент Закарпатської ТПП Отто Ковчар, голова Закарпатського товариства чеської культури, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту Центральної Європи УжНУ Тетяна Сергієнко, начальник відділу національностей та релігій Закарпатської облдержадміністрації Анатолій Салай, радник представництва МЗС України у Закарпатській області Галина Гороховська.

У їхніх виступах ішлося зокрема про значення громадських організацій національних спільнот у збереженні міжнаціональної злагоди та суверенітету України, про подальшу розбудову українсько-чеського та українсько-словацького співробітництва, що має економічний, науковий та культурний вимір, про роль інституту почесних консульств у розвитку міжнародних відносин. Наголошувалося на важливості співпраці місцевих органів влади із національно-культурними товариствами з метою зміцнення історично-традиційної атмосфери толерантності співжиття, дружніх міжетнічних відносин та високого рівня взаєморозуміння між представниками національних меншин краю.

Важливою темою конференції стало обговорення ролі та впливу визначних особистостей на державні трансформаційні процеси у Центрально-Східній Європі.

5 жовтня виповнилося б 80 років найпопулярнішому чеському політику сучасності – дисиденту, драматургу і публіцисту, першому президенту Чехії (1989–2003 рр.) – Вацлаву Гавелу. Людині, яка відкрила країні двері з тоталітаризму до демократії. Учасники конференції ознайомилися з біографією яскравого представника чеської політичної еліти й переглянули документальний фільм "Вацлав Гавел" із циклу "The Greatest Czech" режисера Ігоря Чауна.

У нових історичних умовах, коли всередині європейської спільноти відбуваються непрості процеси, дедалі частіше лунають тривожні сигнали про зростання антагонізму і кризи політичної волі, особистість Вацлава Гавела, людини твердих моральних принципів, ідеаліста й гуманіста, який прагнув до подолання роз'єднаності і до вільної дискусії, стає ще більш значущою. Він виступав за природну і повноцінну європейську інтеграцію своєї країни, за збереження національної демократії і об'єднання її з демократією європейською, за відкритість у міжнародних відносинах. Виступав і на захист демократії в Україні: за декілька місяців до смерті писав про загрози, які несе нашій державі режим Януковича.

Про те, чому вкрай важливо у нинішній політичній ситуації зберегти демократичну спадщину Вацлава Гавела, про значення його як особистості світового масштабу, яка в значній мірі вплинула на трансформацію суспільства в Центрально-Східній Європі і світі наприкінці ХХ-го і початку ХХІ століть, розповів у виступі "Чехія за Вацлава Гавела: створення передумов подальшої демократичної еволюції та забезпечення сталого розвитку у ХХІ столітті" професор, доктор економічних наук, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних відносин Ужгородського національного університету Володимир Приходько.

З науковою розвідкою "Представники еліт країн Центрально-Східної Європи у розбудові міжнародних відносин" виступила модератор конференції Тетяна Сергієнко. Продовжив тему значення особистостей в історії Чехословаччини кандидат історичних наук, науковий співробітник Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти й науки України, голова правління Закарпатської обласної організації Національної спілки краєзнавців України Михайло Делеган доповіддю "Творець Чехословаччини Томаш Гаррік Масарик і продовжувач його справи – Вацлав Гавел".

Огляд сучасного стану та перспектив розвитку українсько-словацьких відносин знайшли відображення у виступі очільниці диппредставництва Словацької Республіки в Ужгороді Янки Буріанової.

Ще однієї харизматичної постаті в політиці й державотворенні – Мілану Ростиславу Штефанику – льотчику, астроному, військовому, видатному діячу словацького національного руху в еміграції, який багато зробив для становлення самостійної Чехословацької республіки, був присвячений виступ кандидата історичних наук, доцента кафедри нової і новітньої історії та історіографії Ігоря Шніцера "Мілан Ростислав Штефаник – неординарна особистість".

Вкрай важливі питання стосовно захисту прав людини на окупованих та непідконтрольних територіях, необхідності дотримання Україною і Росією міжнародного гуманітарного права, що застосовується як під час міжнародного збройного конфлікту, так і збройного конфлікту не міжнародного характеру, й включає сукупність міжнародно-правових норм і принципів, правил поведінки, які регулюють захист жертв війни, а також обмежують методи і засоби ведення війни, були висвітлені у доповіді координатора громадської приймальні Української Гельсінської спілки з прав людини в м. Ужгороді Бориса Кондратюка і голови правління ГО "Закарпатська громада" Тараса Гайдука "Практичне застосування міжнародного гуманітарного права в районах Донецької і Луганської областей та Автономної Республіки Крим". Автори з тривогою зауважують, що "зібрані факти порушення міжнародного гуманітарного права з боку Російської Федерації та проросійських, терористичних угруповань свідчать про реальну загрозу втрати системи безпеки на Європейському континенті", а також застерігають, що "з огляду на це, наступними жертвами агресії Росії можуть стати такі держави, як Литва, Латвія, Естонія, Польща, Білорусь та ін." Саме тому задля швидшої стабілізації ситуації й колективної безпеки в Європі міжнародна спільнота повинна згуртуватися, аби протистояти головному агресору – Росії".

Промовистим свідченням порушень міжнародного гуманітарного права та прав людини слугував окремий блок зворушливої міжнародної документальної фотовиставки "Війна за Мир", організованої ГО "Закарпатська громада" з метою донесення до громадянського суспільства об'єктивної інформації про події на сході України та протидії маніпуляціям російської пропаганди.

Під час міжнародної конференції працювала ще одна унікальна виставка – книжкова – на тему "Літопис життя Томаша Гарріка Масарика. Діяльність Вацлава Гавела в період системних змін. Ужгород періоду Підкарпатської Русі", яку підготували заступник директора Наукової бібліотеки УжНУ Вікторія Воробець та завідувач краєзнавчого відділу "Карпатика" Марія Чорній.

За інф. Закарпатського товариства чеської культури.

УЖГОРОДСЬКА МІЖНАРОДНА БІЗНЕС-ЗУСТРІЧ ПРЕДСТАВНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ ТА СПОРІДНЕНИХ ПРОМИСЛОВИХ ГАЛУЗЕЙ

Жорстка конкуренція на будівельному ринку стимулює вітчизняні й зарубіжні компанії до розширення асортименту, поліпшення якості продукції та послуг, до пошуку нових надійних партнерів, встановлення плідних ділових контактів. Цьому процесу активно сприяє Закарпатська торгово-промислова палата, яка виступає посередником у налагодженні взаємовигідного партнерства як на рівні регіонів, так і між окремими суб'єктами господарювання, а також є джерелом різнобічної та об'єктивної інформації щодо виробників, товарів, ринків. Щорічний тематичний бізнесовий захід "Міжнародні контактні дні", що організовується вже двадцять років поспіль, заслужено визнано дієвим майданчиком для ділового спілкування професіоналів будівельної індустрії, ознайомлення із галузевими інноваціями, розширення ділових зв'язків, укладання вигідних контрактів.

Цьогоріч позиціонувати свої підприємства на ринку України, проаналізувати конкурентоспроможність власної продукції, знайти нових бізнес-партнерів до Ужгорода прибули представники ділових кіл із Австрії, Польщі, Угорщини, Чехії, вітчизняні фахівці з різних секторів будівельної промисловості та споріднених із нею галузей з Київської, Львівської, Донецької, Івано-Франківської, Рівненської, Закарпатської областей України. Відображаючи ключові напрями розвитку української і зарубіжної індустрії будівництва, тематика бізнес-зустрічі, що відбулася 18 листопада, традиційно охоплювала найважливіші галузеві сектори – будівельні проекти і технології, обладнання, інструменти й матеріали, системи опалення, теплоізоляції та освітлення, сантехнічне і вентиляційне обладнання, будівельну хімію, меблі та фурнітуру, предмети інтер'єру для офісних, торгових, житлових приміщень, столярні вироби. За попередніми заявками організатори підібрали потенційних партнерів для переговорів відповідно до визначеного сторонами профілю діяльності та комерційних інтересів, даючи їм реальну можливість для досягнення домовленостей щодо здійснення експортно-імпортних операцій, налагодження спільного виробництва, реалізації бізнес-планів і проектів.

Відкриваючи захід, віце-президент Торгово-промислової палати України, голова Ради ТПП Карпатського регіону, президент Закарпатської ТПП, Почесний консул Чеської Республіки в Ужгороді Отто Ковчар зазначив, що будівельна галузь є однією з головних, яка за непростих часів допомагає виводити державу із кризового стану. За результатами останніх місяців обсяги виконання будівельних робіт в Україні зросли більш ніж на 10%. Відтак успіх будівельного ринку в цілому залежить від наповнення його інвестиційним ресурсом. А враховуючи, що найбільша частина будівельних робіт припадає на будівництво житлової нерухомості, основний інвестор у нас – населення. Тим часом, на зведення промислових об'єктів, комунальної, соціальної інфраструктури вкрай необхідні довгострокові капіталовкладення. З огляду на це, "Міжнародні контактні дні" покликані стати дієвим інструментом розвитку взаємовигідного співробітництва в будівельній сфері, результатом якого буде й залучення інвестицій та інновацій.

Підтримку учасникам зустрічі висловили аташе з економічних питань Генерального консульства Угорщини в Ужгороді Беата Мюхл, заступник начальника управління економіки та підприємництва Ужгородської міської ради Василь Цап, начальник головного управління Пенсійного фонду України в Закарпатській області Анастасія Пентик, представник Торгового офісу у Львові Посольства Австрії в Україні Ірина Делеган, керуючий офісом Бізнес-мережі Карпатського регіону в Ужгороді Арпад Баті.

У ході форуму, що традиційно поєднав ділову та виставкову програми, представники підприємств, які займаються розробкою і виробництвом енергозберігаючих технологій, утеплювальних, покрівельних і гідроізоляційних матеріалів, стінних, підлогових панелей і аксесуарів до них, техніки для будівельних робіт, освітлювального, вентиляційного обладнання, систем опалення, меблевих виробів, предметів інтер'єру й декору та ін., обмінювалися інформацією й думками щодо особливостей і специфіки виробництва, розробок у сфері нанотехнологій, інших актуальних галузевих питань, вели переговори з конкретних перспективних напрямів спільної, у т.ч. – інноваційно-інвестиційної діяльності, що становлять взаємний інтерес для сторін. А ще, разом із постачальниками будівельних матеріалів прагнули розширити географію клієнтів із числа представників гуртової і роздрібної торгівлі, будівельних організацій, професіоналів у сфері проектування, будівництва та дизайну споруд.

Під час зустрічі Закарпатська торгово-промислова палата підписала Меморандум про співробітництво з Національною науково-технологічною асоціацією України, діяльність якої спрямована на підвищенні ролі наукових і технологічних парків у інноваційному розвитку нашої держави, сприяння активізації інноваційних процесів, створення широкомасштабного виробництва інноваційних продуктів та перетворення національної економіки в "економіку знань". Зокрема зацікавленість сторін полягає у налагодженні, розвитку й активізації українсько-словацького економічного співробітництва в науково-технічній, інноваційній та культурній сферах. Серед основних напрямів взаємодії – проведення спільних заходів із популяризації науки, техніки і технологій серед суб'єктів господарювання України й Словаччини; сприяння формуванню і реалізації науково-технічної та інноваційної політики, спрямованої на розвиток науково-технічного потенціалу обох країн; організація спільної діяльності в інтересах розвитку інноваційного сектору економіки; залучення іноземних венчурних компаній, інвестиційних фондів, донорських організацій, вітчизняних і міжнародних грантів для підтримки спільних інноваційно-інвестиційних проектів.

Інф. "ДВ" ЗТПП.

"МІЖНАРОДНІ КОНТАКТНІ ДНІ - 2017". ПЛАН ПРОВЕДЕННЯ ЗАКАРПАТСЬКОЮ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЮ ПАЛАТОЮ БІЗНЕС-ФОРУМІВ В УЖГОРОДІ

16-17 ЛЮТОГО

Сільськогосподарська техніка і запчастини. Садово-городній інвентар. Посівні матеріали. Добрива й отрутохімікати. Сільгосппродукція і продукти переробки. Обладнання і технології для харчової та переробної промисловості. Продукти харчування. Упаковка і пакувальна техніка.

23-24 БЕРЕЗНЯ

Лісозаготівля, деревообробка. Меблеве виробництво. Техніка, обладнання, технології. Меблі житлові, офісні, садові, спеціальні. Меблеві заготовки, фурнітура. Столярні вироби.

25-26 ТРАВНЯ

Машинобудування і металообробка. Вироби з металу, металеві конструкції. Сучасні технології у металообробній галузі. Обладнання й інструменти. Реалізація металовиробів. Заготівля металобрухту.

21-22 ВЕРЕСНЯ

Туризм внутрішній, міжнародний, сільський, спеціалізований. Екстремальні види відпочинку, гірськолижні центри. Туристсько-спортивне спорядження і обладнання, супутні товари. Туристичні й оздоровчі заклади. Банківські, страхові, транспортні послуги.

16-17 ЛИСТОПАДА

Будівництво - проекти і технології. Будівельна техніка і матеріали. Обладнання сантехнічне, опалювальне, вентиляційне, освітлювальне. Предмети інтер'єру житлових та офісних приміщень. Будівельна хімія. Столярні вироби.

Бажаючим взяти участь у "Міжнародних контактних днях" необхідно надіслати факсом (0312) 66-94-74 інформацію про підприємство (назва, координати, вид діяльності, комерційні пропозиції) для занесення в офіційний каталог. Для досягнення максимального презентаційного ефекту, додатково пропонується розміщення ілюстрованої реклами підприємства на сторінках каталогу, а також облаштування індивідуальної виставкової експозиції.

За інформацією про умови участі у бізнес-зустрічах звертайтеся у Закарпатську торгово-промислову палату. Контактні телефони: (0312) 66-94-62. E-mail: exib@tpp.uzhgorod.ua

ОСНОВНІ ВИДИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОСЛУГ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ

- Консультації з питань підприємницької, в т.ч. зовнішньоекономічної, інноваційної, інвестиційної діяльності.
- Сприяння українським й іноземним компаніям у пошуку бізнес-партнерів, встановленні різних форм співробітництва.
- Проведення ділових зустрічей в Ужгороді "Міжнародні контактні дні".
- Забезпечення функціонування постійно діючої виставки продукції місцевих підприємств-виробників у Закарпатській ТПП.
- Організація ділових поїздок на вітчизняні й зарубіжні виставки-ярмарки, бізнес-форуми, семінари, конференції.
- Проведення презентацій українських та іноземних компаній в Ужгороді.
- Маркетингові дослідження, інформування про кон'юнктуру внутрішнього і зовнішніх ринків.
- Експертиза якості, кількості, вартості, комплектності вітчизняних та імпортованих товарів.
- Підтвердження норм витрат сировинних матеріалів, засвідчення відсоткового ступеня використання сировини й рівня її вартості у загальній вартості готової продукції.
- Оцінка рухомого й нерухомого майна, земельних ділянок, майнових і немайнових прав, цінних паперів, інтелектуальної власності, бізнесу.
- Оцінка та визначення технічного стану транспортних засобів, машин, обладнання, механізмів.
- Засвідчення сертифікатів щодо походження товарів, належності продукції власному виробництву.
- Надання консультацій з питань експертизи та сертифікації товарів.

**ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ**

Тільки ТПП України згідно чинного
законодавства України підтверджує
обставини непереборної сили
(форс-мажорні обставини)

- Оформлення карнетів АТА – уніфікованих митних документів для здійснення тимчасового ввезення чи транзиту товарів до третіх країн без сплати мита й інших зборів і податків.
- Розробка й оцінка бізнес-планів та інвестиційних проектів.
- Надання юридично-правових послуг і консультацій в усіх сферах господарської діяльності.
- Оформлення ліцензійних договорів про передачу прав на об'єкти інтелектуальної власності.
- Розробка і рецензування зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
- Проведення експертизи документів та підтвердження настання форс-мажорних обставин.
- Послуги з оцінки збитків, понесених у результаті настання надзвичайних ситуацій.
- Засвідчення документів, пов'язаних зі здійсненням зовнішньоекономічної діяльності (документів комерційного характеру).
- Надання послуг із легалізації офіційних документів, проставлення апостилю.
- Консультації з питань міжнародного комерційного арбітражу, підготовка матеріалів до розгляду в МКАС при ТПП України.
- Розгляд і вирішення спорів постійно діючим Третейським судом при Закарпатській ТПП.
- Послуги з комерційної медіації – посередництва у процесі переговорів щодо врегулювання спорів та розв'язання конфліктів.
- Підготовка документів на реєстрацію знаків для товарів і послуг у Держдепартаменті інтелектуальної власності.
- Оформлення документації для вступу в члени Асоціації товарної нумерації України "GS1 Україна" та присвоєння товарам штрихових кодів.
- Надання довідок про ціни на вітчизняному й світових ринках.
- Класифікація товарів за УКТ ЗЕД.
- Надання адресних, фірмових і бізнес-довідок про українські й зарубіжні компанії.
- Внесення інформації про фірму до Недержавного реєстру українських підприємств у ТПП України.
- Організація семінарів з питань підприємницької, в т.ч. зовнішньоекономічної, інноваційно-інвестиційної діяльності.
- Проведення навчальних курсів та курсів підвищення кваліфікації на тему "Публічні закупівлі в Україні".
- Проведення навчальних курсів із вивчення іноземних мов.
- Виконання письмових перекладів з іноземних мов та іноземними мовами, експертиза ідентичності та завірення перекладів, забезпечення усного (синхронного) перекладу під час різноманітних заходів (переговорів).
- Ксерокопіювання, завірення ксерокопій документів.

2017: законодавчі подарунки під новорічну ялинку

В Україні уже стало традицією під Новий рік затверджувати головний фінансовий документ держави та встановлювати нові правила гри для бізнесу. Не став винятком і рік нинішній.

Так із 1 січня 2017-го набирають чинності закони України:

"Про Державний бюджет України на 2017 рік" від 21.12.2016 р. №1801-VIII (далі – Закон №1801);

"Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні" від 21.12.2016 р. №1797-VIII (далі – Закон №1797);

"Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році" від 20.12.2016 р. №1791-VIII (далі – Закон №1791);

"Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" від 6.12.2016 р. №1774-VIII (далі – Закон №1774);

"Про внесення змін до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" від 3.11.2016 р. №1726-VIII (далі – Закон №1726);

"Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" від 3.11.2016 р. №1728-VIII (далі – Закон №1728),

а також пов'язані з цими законами нормативні документи, серед яких:

наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Змін до Порядку обліку платників податків і зборів та Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість" від 21.12.2016 р. №1125;

постанова Кабінету Міністрів України "Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери" від 28.12.2016 р. №1037 та ін.

Законодавчі новації торкнулися зокрема державного контролю у сфері господарювання, трансфертного ціноутворення, податкового і митного адміністрування, обліку і реєстрації платників податків, адміністрування податку на додану вартість, акцизного податку, податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб, єдиного податку, податку на нерухоме майно, транспортного податку, плати за землю, екологічного податку і рентної плати, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також оплати праці та пенсійного забезпечення.

На думку законодавців, нововведення щодо спрощення податкової системи, підвищення прозорості і якості адміністрування податків сприятимуть ліквідації поширених схем ухилення від оподаткування, що дозволить збільшити доходи як державного, так і місцевих бюджетів.

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ - 2017: видатків більше, ніж доходів

ПОКРИТТЯ БЮДЖЕТНОГО ДЕФИЦИТУ – ЗА РАХУНОК ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА ПРИВАТИЗАЦІЇ

Згідно із Законом №1801 від 21 грудня 2016 р. доходи Державного бюджету на 2017 рік визначені в сумі 731,03 млрд. грн., у т.ч. доходи загального фонду – 673,74 млрд. грн., доходи спеціального фонду – 57,3 млрд. грн.

Сума запланованих бюджетних видатків становить 800,02 млрд. грн., у т.ч. видатки загального фонду – 739,7 млрд. грн., спеціального фонду – 60,32 млрд. грн.

Граничний обсяг дефіциту Держбюджету встановлено на рівні 77,55 млрд. грн., у т.ч. дефіциту загального фонду – 62,34 млрд. грн., спеціального фонду – 15,2 млрд. грн.

Дефіцит планується покривати за рахунок запозичень та приватизації. Зокрема прогнозований дохід від приватизації становитиме 17,1 млрд. грн.

Зростання реального валового внутрішнього продукту передбачено на рівні 3%, а збільшення номінального ВВП – до 2,585 трлн. грн.

Очікується, що інфляція (грудень до грудня попереднього року) складе 8,1%, індекс цін виробників (грудень до грудня) – 108,5%.

Загальний обсяг державного боргу та гарантованого державою боргу на кінець 2017 року очікується у сумі 2,296 трлн. грн., що становить 88,8% прогнозованого ВВП. Граничний обсяг державного боргу на 31 грудня 2017-го передбачено у сумі 1,716 трлн. грн. (66,4% прогнозного ВВП), гарантованого державою боргу – 579,4 млрд. грн. (22,4% прогнозного ВВП).

ОСНОВНІ СОЦІАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць встановлено у розмірі: з 1 січня 2017 р. – 1544 грн., з 1 травня – 1624 грн., з 1 грудня – 1700 грн.

Для основних соціальних і демографічних груп населення – дітей віком до 6 років: з 1 січня – 1355 грн., з 1 травня – 1426 грн., з 1 грудня – 1492 грн.;

дітей віком від 6 до 18 років: з 1 січня – 1689 грн., з 1 травня – 1777 грн., з 1 грудня – 1860 грн.;

працевдатних осіб: з 1 січня – 1600 грн., з 1 травня – 1684 грн., з 1 грудня – 1762 грн.;

осіб, які втратили працевдатність: з 1 січня – 1247 грн., з 1 травня – 1312 грн., з 1 грудня – 1373 грн.

Розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям у 2017 році становитиме не більше 75% рівня забезпечення прожиткового мінімуму для сім'ї.

Із 1 січня мінімальна заробітна плата у місячному розмірі складе 3200 грн., у погодинному розмірі 19,34 грн.

Гранична сума доходу для отримання податкової соціальної пільги становитиме 2160 гривень.

Податкова соціальна пільга визначена у розмірі 772 грн. – 50%, 1544 грн. – 100%, 2316 грн. – 150%, 3088 грн. – 200%.

Мінімальний граничний внесок для нарахування єдиного соціального внеску становить 22% – 704 грн., гранична сума для нарахування ЄСВ – 80000 грн.

ДЕРЖКОНТРОЛЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ: принципи державного нагляду та порядок здійснення перевірок

СФЕРА ДІЇ ОСНОВНОГО ЗАКОМУ ПРО ПЕРЕВІРКИ

Основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів контролю, їхніх посадових осіб, права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) прописані у Законі "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" від 5.04.2007 р. №877-V (далі – Закон №877).

Рушіями задекларованої реформи, що стосується державного контролю у сфері господарювання, покликані стати прийняті 3 листопада 2016 року закони №1726 та №1728.

Так, відповідно до внесених Законом №1726 змін, дію Закону №877 поширено на заходи контролю, здійснювані в т.ч. органами ДФС (окрім митного контролю на кордоні), Держархбудконтролю, Держпраці та ін.

Тобто ці державні органи, хоч із врахуванням особливостей, встановлених для них спеціальними законами, мають дотримуватися основних вимог Закону №877. Безумовно, наявність особливостей державного нагляду в окремих сферах потребує узгодження норм Закону №877 з відповідними актами у цих сферах, у т.ч. з Податковим кодексом України (далі – ПК), що певною мірою вже реалізовано.

ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ

Арсенал Закону №877 поповнився і новими принципами державного нагляду (контролю). Насамперед ідеться про принцип оцінки ризиків і доцільності здійснення відповідного контролю.

Крім цього, за аналогією із презумпцією правомірності рішень платника податків, встановлено у статті 4 ПК, у Законі №877 закріплено принцип презумпції правомірності поведінки суб'єкта господарювання. Він полягає в тому, що коли норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків суб'єкта господарювання та/або повноважень органу контролю, такі норми слід трактувати (приймати рішення) на користь саме суб'єкта господарювання.

Контролери мають утримуватися від необгрунтованих висновків щодо відповідності поведінки суб'єктів господарювання вимогам законодавства, неправомірного та необгрунтованого застосування до них санкцій (ч. 2 ст. 8 Закону №877).

Не менш важливим є запровадження принципу недопущення встановлення планових показників чи будь-якого іншого планування притягнення суб'єктів господарювання до відповідальності та застосування до них санкцій.

Зі скаргами на неправомірні дії органів контролю суб'єкти господарювання можуть звертатися до Державної регуляторної служби.

ПЛАНОВІ ПЕРЕВІРКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ РІЗНИХ СТУПЕНІВ РИЗИКУ

Насамперед, зміни передбачають планування перевірок винятково на річний період, який обчислюється з 1 січня по 31 грудня планового року. Скасовуються квартальні плани. Встановлено заборону змінювати плани (крім випадків, коли змінюється найменування суб'єкта господарювання чи потрібно виправити технічні помилки).

Упродовж планового періоду не допускається проведення більш як однієї планової перевірки одного суб'єкта господарювання одним і тим самим органом контролю. За наявності у суб'єкта господарювання відокремлених підрозділів планові перевірки такого суб'єкта можуть здійснювати одночасно в усіх його відокремлених підрозділах протягом строку проведення одного планового заходу.

Як і раніше, якщо одного суб'єкта господарювання внесено до планів здійснення перевірок різних органів контролю, це є підставою для проведення щодо нього комплексної планової перевірки. Але тепер, згідно з оновленим Законом №877, суб'єкт господарювання має право відмовитися від проведення такої перевірки, письмово звернувшись до Державної регуляторної служби. І тоді такого суб'єкта перевірятимуть згідно з річними планами органів контролю.

Також встановлено жорсткі обмеження тривалості й періодичності планових перевірок. Так, строк здійснення планової перевірки не може перевищувати 10 (раніше – 15) робочих днів, а щодо суб'єктів мікро- та малого підприємства – п'яти робочих днів. При цьому сумарна тривалість усіх планових заходів, здійснюваних органами контролю протягом календарного року щодо суб'єкта господарювання, не може перевищувати 30 робочих днів, а щодо малого бізнесу – 15 робочих днів (ч. 5 ст. 5 Закону №877).

Крім того, встановлено періодичність проведення планових перевірок для суб'єктів господарювання усіх ступенів ризику:

- раз на два роки – з високим ступенем ризику;
- раз на три роки – із середнім ступенем ризику;
- раз на п'ять років – з незначним ступенем ризику.

Зваживши на інтенсивний розвиток ІТ-технологій, законодавці дещо розширили і способи повідомлення суб'єкта господарювання про проведення планової перевірки. Відтак альтернативою рекомендованому листу або врученню під підпис може бути повідомлення електронною поштою.

ПРОВЕДЕННЯ ПОЗАПЛАНОВИХ ПЕРЕВІРОК – ЗА ПОГОДЖЕННЯМ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВЛАДИ

У новій редакції викладено частину першу статті 6 Закону №877, яка визначає підстави для здійснення позапланових заходів контролю. У результаті її перегляду конкретизовано і звужено коло підстав для проведення позапланових перевірок.

Зокрема, тепер не допускається проведення позапланової перевірки за обставин, якщо суб'єкт господарювання протягом місяця із дня первинного подання обов'язкової звітності повторно подав такий документ з уточненими достовірними даними або коли недостовірність даних є наслідком очевидної опіски чи арифметичної помилки, яка не впливає на зміст поданої звітності. Навпаки, у разі виявлення органом контролю помилки в документі обов'язкової звітності він упродовж 10 робочих днів зобов'язаний повідомити суб'єкта господарювання про необхідність її виправлення у строк до п'яти робочих днів із дня отримання повідомлення. І лише якщо помилку не буде виправлено у встановлений строк, то це стане підставою для проведення позапланової перевірки.

Забороняється повторне проведення позапланових перевірок за тим самим фактом (фактами), що був (були) підставою для проведеної раніше позапланової перевірки.

Законом деталізовано й підставу для проведення позапланової перевірки за зверненням фізосіб про порушення їхніх прав, законних інтересів, спричинення шкоди життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу або безпеці держави. До такого звернення мають бути додані документи чи їх копії (за наявності), що підтверджують такі порушення. Проте й цього недостатньо, бо, власне, позапланову перевірку в такому разі проводять винятково за погодженням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу.

Слід мати на увазі, що за таких обставин, перш ніж розпочати перевірку, представники контролюючих органів мають пред'явити суб'єкту господарювання (його керівникові чи уповноваженій особі), крім документів, передбачених Законом №877, додатково копію погодження на проведення перевірки. Інакше суб'єкт господарювання має право не допустити контролерів до здійснення перевірки.

Серед іншого законодавством уточнено, що неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності лише за два звітні періоди поспіль без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкоджали поданню звітності, є підставою для позапланової перевірки.

Водночас, з'явилася й зовсім нова підстава – доручення Прем'єр-міністра про перевірку суб'єктів господарювання у відповідній сфері. Але таке можливе лише у разі виявлення системних порушень та/або настання події, що справляє значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя і здоров'я людей, захист навколишнього середовища, безпеку держави.

Проведення позапланових заходів з інших підстав, окрім передбачених статтею 6 Закону №877, забороняється. Утім, це не поширюється на позапланові перевірки, проведення яких регулюють спеціальні законодавчі акти. Тому суб'єкт господарювання має ознайомитися з підставою проведення позапланового заходу й отримати копію відповідного посвідчення (направлення) на проведення перевірки, де прописані підстави її проведення.

ІНТЕГРОВАНА АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ДЕРЖКОНТРОЛЮ

Відкоригований Закон №877 не лише конкретизує підстави і порядок проведення перевірок, а й вимагає від органів контролю більшої прозорості та звітності. Так, новацією стало запровадження інтегрованої автоматизованої системи, яка дасть змогу збирати, накопичувати і систематизувати відомості про заходи державного нагляду (контролю). Акумуляування зазначеної інформації допоможе стежити за дотриманням органами контролю процедури проведення перевірок. Доступ до відомостей цієї системи (крім реєстраційних номерів облікових карток платників податків і паспортних даних) здійснюватиметься через мережу Інтернет і буде відкритим та безоплатним.

Інтегровану автоматизовану систему мають створити та ввести в дію протягом 2017 року. Детальний перелік відомостей, що вноситимуться до неї, наведено у новій статті 4-1 Закону №877. Відповідними даними система наповнюватиметься Державною регуляторною службою та уповноваженими контролюючими органами. При цьому за невнесення або внесення недостовірних відомостей чи відомостей не в повному обсязі про здійснені перевірки посадові особи органу контролю несуть адміністративну відповідальність.

РОЗШИРЕННЯ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Більшість суб'єктів господарювання потішить розширення обсягу їхніх прав під час здійснення державного нагляду (контролю). Йдеться, зокрема, про розширення підстав для відмови у допуску посадових осіб органу контролю до перевірки.

З-поміж іншого, таку вільність суб'єкт господарювання може собі дозволити, якщо:

- не одержить повідомлення про проведення планової перевірки;

- перевіряльник не внесе запису про здійснення перевірки до журналу реєстрації заходів державного нагляду (контролю) за наявності такого журналу в суб'єкта господарювання;

- тривалість перевірки (в т.ч. сумарна тривалість планових перевірок протягом року) перевищує її граничну тривалість;

- здійснюється повторна позапланова перевірка через одну й ту саму причину;

- на офіційному веб-сайті органу контролю не оприлюднено затвердженої уніфікованої форми акта;

- у передбачених законом випадках посадові особи не надали копії погодження на проведення позапланової перевірки (ст. 10 Закону №877).

Більше того, з тих самих підстав суб'єкти господарювання можуть зажадати навіть припинення перевірки.

САНКЦІЇ: ПРИНЦИП ПРОПОРЦІЙНОСТІ ПОРУШЕННЯ І ПОКАРАННЯ

Як і раніше, в разі застосування санкцій за ті чи інші правопорушення, зокрема, коли закон передбачає мінімальні та максимальні розміри штрафів, зважають на принцип пропорційності порушення і покарання. Але тепер законодавці уточнили: якщо суб'єкта господарювання карають уперше, то штраф не може перевищувати мінімального штрафу, передбаченого відповідним законом.

Уточнено і строк сплати суб'єктом господарювання застосованої до нього штрафної санкції – 15 календарних днів із дня вручення або надіслання розпорядчого документа. Якщо порушник проігнорує цей строк і не оскаржить розпорядчого документа в адміністративному та/або судовому порядку, то суму штрафу стягуватимуть через суд (ч. 3 ст. 12 Закону №877).

Ніяких фінансових та адміністративних санкцій, заходів реагування до суб'єкта господарювання, його посадових осіб не застосовують у разі виконання в повному обсязі та у встановлений строк припису, розпорядження, рішення, іншого розпорядчого документа про усунення порушень, виявлених під час перевірки.

Оновлений Закон №877 регламентує також звільнення суб'єкта господарювання (його посадових осіб) від відповідальності за відмову давати свідчення чи пояснення щодо своєї господарської діяльності.

Неприпустимим визначено й притягнення до відповідальності суб'єктів господарювання, якщо вони діяли згідно з консультацією органу контролю. Зокрема, якщо відповідну індивідуальну або загальну консультацію, в т.ч. податкову, було змінено чи скасовано.

МОРАТОРІЙ НА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК

Послабити тиск на бізнес мав би і запроваджений Законом №1728 мораторій на проведення планових заходів до кінця 2017 року. Водночас ним же затверджено і перелік органів, які не підпадають під дію мораторію. Зокрема до переліку увійшли Державна фіскальна служба, Національний банк, Антимонопольний комітет, Міністерство екології та природних ресурсів, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державна служба з питань праці, Державний комітет з питань технічного регулювання та споживчої політики, Державна служба експортного контролю, Державна аудиторська служба.

І хоча мораторій не означає повного звільнення суб'єктів господарювання від спілкування з представниками органів контролю й так само не вирішить усіх проблем із державним наглядом, однак, безперечно, матиме позитивний ефект. Тим більше, що позапланові перевірки органи контролю впродовж року зможуть здійснювати теж із певними обмеженнями. А саме лише:

- за письмовою заявою суб'єкта господарювання до відповідного органу контролю про здійснення перевірки за його бажанням;

- за рішенням суду;

- у разі аварії, настання смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку, що був пов'язаний із діяльністю суб'єкта господарювання;

- за погодженням Державної регуляторної служби на підставі обґрунтованого звернення фізособи про порушення суб'єктом господарювання її законних прав (форму та порядок надання такого погодження має затвердити ДРС).

Погодження чи вмотивовану відмову в ньому Державна регуляторна служба надаватиме протягом п'яти робочих днів. У разі погодження на перевірку рішення має бути оприлюднене на веб-сайті ДРС до початку її проведення. Із цим рішенням контролюючий орган зобов'язаний безпосередньо ознайомити суб'єкта господарювання, надавши йому копію документа.

КОНТРОЛЬОВАНІ ОПЕРАЦІЇ – основні зміни в правилах трансфертного ціноутворення

ВИЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЙ

Вимоги трансфертного ціноутворення впливають на об'єкт оподаткування податком на прибуток через механізм застосування різниць (пп. 140.5.1, 140.5.2 ПК). При цьому стаття 39 ПК, яка стосується контрольованих операцій, оперує поняттям саме ціни, визначеної за принципом "витягнутої руки". Тому в розділі III ПК таке поняття і замінило словосполучення "звичайна ціна".

Прийнятим 21 грудня 2016 року Законом №1797 визначено ще одну важливу деталь для платників податку на прибуток, які здійснюють контрольовані операції. А саме: різниці за такими операціями розраховують лише за результатами звітного року.

Суттєвих змін зазнала стаття 39 ПК. Зокрема у підпункті 39.2.1.1 ПК, уточнено перелік госпоперацій, які за певних умов вважаються контрольованими. Зокрема, до нього потрапили зовнішньоекономічні операції з продажу або придбання послуг через комісіонерів-нерезидентів. Також контрольованими є операції з непов'язаними нерезидентами, які не сплачують податок на прибуток (корпоративний податок), у т.ч. з доходів, отриманих за межами держави реєстрації таких нерезидентів, та/або не є податковими резидентами держави, в якій вони зареєстровані як юридичні особи. Перелік організаційно-правових форм цих нерезидентів упродовж трьох місяців має встановити Кабінет Міністрів (п. 5 розд. II Закону №1797). Операції з ними вважаються контрольованими із дати набрання чинності переліком (пп. 5 п. 135 розд. I Закону №1797).

Граничний обсяг господарських операцій платника податків із кожним контрагентом, визначений за правилами бухгалтерського обліку (з 1.01.2017 р. – 10 млн. грн.), розраховують у 2017-му за підсумками звітного (календарного) року.

Варто нагадати, що контрольованими є госпоперації, зокрема з нерезидентами, зареєстрованими в державах, включених Кабінетом Міністрів до відповідного переліку (пп. 39.2.1.1 ПК). Поки що діє перелік, встановлений урядовим розпорядженням від 16.09.2015 р. №977-р. До 1 січня 2017-го операції з контрагентом визнаються контрольованими з дати включення відповідної держави (території) до цього переліку.

Закон №1797 зафіксував інше: операції з контрагентом, зареєстрованим у державі (на території), включеній до затвердженого Кабінетом Міністрів переліку, визнаватимуть контрольованими з 1 січня звітного року, наступного за календарним роком, у якому ці держави (території) було включено до переліку.

ВАРТІСНІ КРИТЕРІЇ ВИЗНАННЯ ОПЕРАЦІЙ КОНТРОЛЬОВАНИМИ

Законем №1797 збільшилися граничні суми річного доходу для визнання операцій контрольованими – із 50 млн. грн. до 150 млн. грн. А необхідний для контролю за трансфертним ціноутворенням обсяг операцій з одним контрагентом має перевищувати 10 млн. грн. на рік замість 5 млн. грн. Отже, за малим бізнесом, який і раніше не потрапляв у сферу дії трансфертного ціноутворення, з неї виведено й значну частину середнього бізнесу.

ЗАСТОСУВАННЯ БІРЖОВИХ КОТИРУВАНЬ

Підпунктом 39.2.1.3 ПК передбачено, що для встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу "витягнутої руки" використовують діапазон цін на товари, що склалися на товарній біржі. Відтепер у разі здійснення контрольованої операції на підставі форвардного чи ф'ючерсного контракту відповідність за методом порівняльної неконтрольованої ціни визначатимуть із застосуванням форвардних або ф'ючерсних біржових котирувань відповідного товару. При цьому платник податків має в електронній формі повідомити податківців протягом 10 робочих днів з дня укладення контракту про цю подію.

ВИЗНАЧЕННЯ ДІАПАЗОНУ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

Закон №1797 доповнив статтю 39 ПК новими нормами щодо визначення діапазону рентабельності. Так, новостворений підпункт 39.3.2.8 ПК встановлює, що для цього, зокрема, використовуватимуть інформацію про зіставних юридичних осіб на підставі даних бухгалтерії та фінзвітності за звітний (податковий) період (рік), у якому здійснена контрольована операція, або за декілька податкових періодів (років).

В останньому випадку у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів, розраховується середньозважене значення показника рентабельності для зіставної особи. Змінами передбачено, що інформація про зіставних юридичних осіб для розрахунку, зокрема валової рентабельності, валової рентабельності собівартості, чистої рентабельності використовується за одночасного дотримання певних умов. Наприклад, якщо зіставна юридична особа:

- проводить діяльність, зіставну з діяльністю платника податків у межах контрольованої операції, та виконує зіставні функції, пов'язані з такою діяльністю. Зіставлення діяльності визначають з урахуванням видів економічної діяльності згідно з КВЕД ДК 009:2010, а також міжнародними класифікаторами;
- не має збитків за даними бухгалтерської (фінансової) звітності більш ніж в одному звітному періоді у періодах, які беруть для розрахунку відповідних фінансових показників;
- не володіє прямо та/або опосередковано корпоративними правами іншої юридичної особи з часткою більше 20% або не має в якості учасника (акціонера) юридичну особу з часткою прямої (опосередкованої) участі більше 20%.

ПРИНЦИП ГРУПУВАННЯ КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЙ

З набранням чинності внесених до Податкового кодексу змін платник податку матиме право визначити відповідність умов контрольованої операції принципу "витягнутої руки" за сукупністю декількох контрольованих операцій з однією особою, поєднаних за принципом групування (новий пп. 39.3.8 ПК). До таких операцій можуть належати:

- придбання (продаж) товарів (робіт, послуг) за довгостроковими договорами, операції за якими здійснюють протягом усього звітного (податкового) періоду;
- передача (отримання) прав на використання різних нематеріальних активів, пов'язаних з одним товаром (послугою);
- придбання (продаж) серії тісно пов'язаних продуктів (продуктової групи) та/або послуг;
- придбання (продаж) різних товарів (робіт, послуг) за умови, що один товар (робота, послуга) або одна група товарів (робіт, послуг) створює попит на інший товар (роботу, послугу) або групу товарів (робіт, послуг).

При розрахунку показника рентабельності стосовно як сукупності згрупованих контрольованих операцій, так і окремої контрольованої операції варто пам'ятати, що для визначення витрат та доходів, пов'язаних з такими операціями, використовують найбільш обґрунтований алгоритм, який відповідає економічній суті та характеру понесених витрат чи отриманих доходів.

ЗВІТНІСТЬ ЗА КОНТРОЛЬОВАНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Змінився і строк подання звіту про контрольовані операції: граничний термін перенесено з 1 травня на 1 жовтня року, що настає за звітним (оновлений пп. 39.4.2 ПК). Уточнено, якщо платник податку виявив у раніше поданому звіті про контрольовані операції неповний обсяг інформації, помилки або недоліки, він має право подати:

- новий звіт до закінчення граничного строку подання звіту про контрольовані операції за такий самий звітний період;
 - уточнюючий звіт у разі його подання після закінчення граничного строку для відповідного звітного періоду. Втім, подання уточнюючого звіту не звільняє платника податку від відповідальності, передбаченої підпунктом 120.3 ПК. До того ж, при проведенні документальних перевірок платник податків вже не має права подавати уточнюючий звіт про контрольовані операції.

ШТРАФНІ САНКЦІЇ ПРИВ'ЯЗАНІ ДО РОЗМІРУ ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ

Із огляду на значне підвищення з 1 січня 2017 року розміру мінімальної заробітної плати пом'якшено відповідальність за порушення вимог трансфертного ціноутворення, передбаченої пунктом 120.3 ПК в редакції до 1.01.2017 р. та доповнено її новими штрафами (пп. 2 п. 60 розд. I Закону №1797).

Для порівняння – раніше діючі штрафні санкції та з оновленого пункту 120.3 ПК:

- за неподання звіту про контрольовані операції: було 300 МЗП (розмір мінімальної заробітної плати, встановлений законом на 1 січня податкового (звітного) року. Із 1.01.2017 р. – 3200 грн.) – стало 300 ПМПО (розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановлений законом на 1 січня податкового (звітного) року. Із 1.01.2017 р. – 1600 грн.);

- за всі незадекларовані контрольовані операції: було 1% суми таких операцій, але не більше 300 МЗП – стало 1% суми таких операцій, але не більше 300 ПМПО;

- за контрольовані операції, щодо яких не подано відповідну документацію: було 3% суми таких операцій, але не більше 200 МЗП – стало 3% суми таких операцій, але не більше 200 ПМПО.

Очевидно: якби штрафні санкції залишилися прив'язаними до МЗП, як це було раніше, то їх без перебільшення можна було б вважати "драконівськими".

Серед нових штрафних санкцій, встановлених Законом №1797 за порушення вимог трансфертного ціноутворення (пункт 120.4 ПК):

- 1 ПМПО за кожний календарний день несвоєчасного подання звіту про контрольовані операції, але не більше 300 ПМПО;

- 1 ПМПО за кожний календарний день несвоєчасного декларування контрольованих операцій у поданому звіті про контрольовані операції у разі подання уточнюючого звіту, але не більше 300 ПМПО;

- 2 ПМПО за кожний календарний день несвоєчасного подання документації з трансфертного ціноутворення, але не більше 200 ПМПО;

- 5 ПМПО за кожний календарний день неподання звіту (уточнюючого звіту) та/або документації після спливу 30 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку сплати штрафу.

ДОКУМЕНТАЦІЯ З ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

Закон №1797 розширив також обсяг інформації, яку має містити документація з трансфертного ціноутворення, складена платником податку (оновлений пп. 39.4.6 ПК): Це зокрема:

- інформація про осіб, корпоративними правами яких у розмірі 20 і більше відсотків безпосередньо або опосередковано володіє платник податків;

- інформація про осіб, яким платник податків надає місцеві управлінські звіти;

- опис структури управління та схема організаційної структури платника податків;

- опис діяльності, яку провадить платник податків, у т.ч. економічні умови діяльності, аналіз відповідних ринків товарів (робіт, послуг), інформація про основних конкурентів;

- відомості про фактично проведені розрахунки за контрольованою операцією (дата, сума і валюта платежів, платіжні документи);

- бізнес-стратегії сторін операції (за наявності), які істотно впливають на ціни.

МОНІТОРИНГ УМОВ КОНТРОЛЬОВАНИХ ОПЕРАЦІЙ

Моніторинг буде здійснюватися шляхом аналізу звітів про контрольовані операції та документації з трансфертного ціноутворення, отриманих, зокрема, на підставі відповідних запитів з будь-яких інформаційних джерел, а також шляхом отримання податкової інформації згідно зі статтею 73 ПК. Раніше податківці спостерігали й за цінами, які застосовували сторони контрольованих операцій.

ПОДАТКОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ:

повноваження, зобов'язання, відповідальність податківців і платників

ФУНКЦІЇ МІНФІНУ У СФЕРІ ПОДАТКОВИХ ВІДНОСИН

Податковому адмініструванню присвячено розділ II Податкового кодексу та певною мірою інші його частини. У статті 14 "Визначення понять" зазначено, що адміністрування податків – це "сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом" (пп. 14.1.1-1 ПК).

Центральним органом виконавчої влади, що "забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, в частині забезпечення формування та реалізації податкової та митної політики", є Міністерство фінансів. Згідно із Законом №1797 від 21 грудня 2016 року його функції визначає нова окрема стаття 19-2 ПК. До них зокрема віднесено:

- координацію діяльності контролюючих органів;

- затвердження нормативно-правових актів з питань, що належать до компетенції контролюючих органів;

- прогноз, аналіз надходжень податків, зборів, платежів, джерел податкових надходжень;

- вивчення впливу макроекономічних показників, законодавства, угод про вступ до міжнародних організацій, інших міжнародних договорів України на надходження податків, зборів, платежів, надання пропозицій щодо збільшення їх обсягу та зменшення втрат бюджету;

- узагальнення практики застосування законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати ЄСВ, розроблення проектів нормативно-правових актів;

- видання узагальнюючих податкових консультацій.

МЕЖІ ПОДАТКОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ФІСКАЛЬНИХ ОРГАНІВ

У цьому контексті певну занепокоєність у суб'єктів господарювання викликає нова інтерпретація і розширення повноважень Державної фіскальної служби та її територіальних органів.

Так, із 1 січня 2017-го податківці, серед іншого, матимуть право отримувати:

- інформацію від банків та інших фінустанов щодо договорів боржника про зберігання цінностей чи надання боржникові у майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком;

- безпосередній доступ (зокрема в особі податкового керуючого) до інформації про боржників, яка міститься в державних базах даних і реєстрах, у т.ч. електронних.

Натомість підприємств втішає позбавлення районних податкових інспекцій повноважень проводити податкові перевірки. Адже нова стаття 19-3 ПК закріплює за районними ДПІ лише функції сервісного обслуговування, реєстрації та ведення обліку

платників податків і платників єдиного внеску, об'єктів оподаткування та об'єктів, пов'язаних з оподаткуванням, а також формування і ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб та ін.

Функцію контрольно-перевірочної роботи закріплено винятково за органами ДФС обласного рівня. Це впливає із нових редакцій пункту 19-1.1 і підпункту 19-1.1.1 ПК, згідно з якими районні податкові інспекції діють у межах сервісних та реєстраційних функцій.

ЕЛЕКТРОННИЙ КАБІНЕТ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ

Нарешті законодавчо закріплено таку сучасну форму взаємодії платників і податківців, як електронний кабінет платника податків, який наразі працює у тестовому режимі. Пояснюється ця ініціатива, закріплена статтею 42-1 ПК, насамперед взаємним бажанням поступово відійти від традиційного "паперового" спілкування.

Передбачено, що електронний кабінет має, зокрема, забезпечити можливість:

- перегляду в режимі реального часу інформації про платника податків, яку збирають, формують і використовують контролюючі органи;
- проведення звірки розрахунків платників податків із державним та місцевими бюджетами, а також одержання документа, що підтверджує стан розрахунків;
- управління сумами помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань та пені;
- заповнення, перевірки й подання податкових декларацій, звітності до контролюючого органу;
- реєстрації, коригування податкових накладних/розрахунків у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) та акцизних накладних в Єдиному реєстрі акцизних накладних (ЄРАН).

Нарешті врегульовано порядок дій платника податків при виникненні помилок, збоїв у роботі електронного кабінету. Зокрема це стосується звільнення його від відповідальності у випадку, коли в роботі електронного кабінету виявлено технічну та/або методологічну помилку, яку визнав техадміністратор та/або методолог електронного кабінету або суд своїм рішенням.

Утім, платник податків має право в будь-який момент відмовитися від електронної форми взаємодії з контролюючим органом, надіславши відповідне повідомлення через електронний кабінет. Таку умову, покликану нівелювати постійний тиск контролюючих органів на платників, які категорично проти переходу на електронну звітність і довіряють паперу більше, ніж комп'ютеру, прописано в останньому абзаці пункту 42-1.5 ПК.

Як і раніше, платники податків – великі й середні підприємства подають податкові декларації контролюючому органу в електронній формі з дотриманням вимог законів щодо електронного документообігу та електронного цифрового підпису. Водночас нова редакція пункту 49.4 ПК забороняє контролюючим органам в односторонньому порядку розривати договори про визнання електронних документів.

Відповідно до оновленої редакції підпункту 14.1.24 ПК великим платником податків визнається юридична особа чи постійне представництво нерезидента на території України, у якої обсяг доходу від усіх видів діяльності за останніх чотири послідовних податкових (звітних) квартали перевищує 1 млрд. грн. (замість 500 млн. грн.) або загальна сума платежів, сплачених до державного бюджету, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, за такий самий період перевищує 20 млн. грн. (замість 12 млн. грн.).

Та все ж нова редакція пункту 42.2 ПК залишає досить незручне для платників податків положення щодо вручення їм документів контролюючим органом. Так, документи вважаються належно врученими, якщо їх надіслано (не отримано, а саме надіслано):

- у порядку, визначеному пунктом 42.4 ПК;
- за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою) платника податків рекомендованим листом із повідомленням про вручення або особисто вручено платникові податків (його представникові).

Тож коли йдеться про вручення паперових документів, їх вважають врученими у момент надіслання, а не отримання їх платником у поштовому відділенні.

Для документа в електронному вигляді датою вручення платникові податків документа є дата, зазначена у квитанції про доставку в текстовому форматі, що надсилається з електронного кабінету автоматично та свідчить про дату і час доставки документа платнику. При цьому якщо документ доставлено після 18 год., датою вручення документа вважатиметься наступний робочий день. А якщо документ доставлено у вихідний чи святковий день, датою його вручення платнику податків буде вважатися перший робочий день, що настає за вихідним або святковим днем.

Якщо контролюючий орган не отримав квитанції про доставку документа в електронний кабінет протягом двох робочих днів із дня його надіслання, то на третій робочий день його в паперовій формі мають надіслати за адресою (місцезнаходженням, податковою адресою) платника податків рекомендованим листом із повідомленням про вручення або особисто вручають платнику чи його представникові.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ТА УЗАГАЛЬНЮЮЧІ ПОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Зазнав змін і порядок надання податкових консультацій, який застосовуватиметься з 1 квітня 2017 р.

По-перше, строк безоплатного надання індивідуальних податкових консультацій (ІПК) за зверненням платників скорочено із 30 до 25 календарних днів.

По-друге, ІПК відтепер реєструватимуть у Єдиній базі індивідуальних податкових консультацій і розмішуватимуть на сайті Державної фіскальної служби. Тож має знизитися ймовірність появи ІПК, які за змістом суперечитимуть одна одній.

По-третьє, узагальнюючі податкові консультації матимуть пріоритет перед індивідуальними. Тобто, якщо ІПК суперечитиме узагальнюючій, керуватися такою ІПК не варто, краще застосовувати положення узагальнюючої податкової консультації згідно з пунктом 53.1 ПК.

Також переглянуто пункт 52.6 ПК, згідно з яким Міністерство фінансів узагальнюватиме індивідуальні податкові консультації, а також аналізуватиме обставини, що свідчать про неоднозначність окремих норм податкового й іншого законодавства, і видаватиме затверджені відповідним наказом узагальнюючі податкові консультації, оприлюднюючи їх на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів протягом п'яти календарних днів.

ПЕРСОНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ДФС

Очікуваним платниками податків нововведенням стало запровадження персональної відповідальності працівників контролюючого органу (ПК доповнено відповідним пп. 21.2.1). Так, за прийняття неправомірного рішення, що визначає податкові (грошові) зобов'язання платника податків, посадова (службова) особа контролюючого органу, яка прийняла таке рішення, а також безпосередній керівник такої посадової особи несуть відповідальність згідно із законом. Повторне впровадження останніх дванадцяти місяців прийняття неправомірного рішення є підставою для застосування до такої посадової (службової) особи дисциплінарного стягнення у передбаченому законом порядку.

ОСКАРЖЕННЯ ЧИ ЗАПЕРЕЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕВІРОК

У новій редакції пункту 77.1 ПК конкретизовано строк оприлюднення плану-графіка проведення планових документальних перевірок. До 25 грудня року, що передує року, в якому проводимуть перевірки, він розмішуватиметься на офіційному веб-сайті Міністерства фінансів. При цьому саме Мінфін встановлюватиме порядок формування і затвердження плану-графіка, перелік ризиків та їх розподіл за ступенями.

Загалом така конкретизація дає платникові податків можливість оскаржити наказ про планову документальну перевірку, яку не було зазначено у плані-графіку, оприлюдненому попереднього року.

Оновлено також пункт 44.7 ПК у частині порядку обчислення строків для надання заперечення на акт (довідку) про результати перевірки та копій документів до нього. Зокрема чітко прописано, що п'ятиденний строк для подання заперечення буде розраховуватися "з дня, наступного за днем отримання акта перевірки". Строк для повідомлення платника податків про місце і час розгляду заперечення до акта перевірки збільшено з двох до чотирьох робочих днів до дня їх розгляду.

Водночас, строк надання платником податків інформації на запит контролюючого органу та її документального підтвердження скорочено з 1-го місяця до 15-ти робочих днів. Причому в разі проведення зустрічної звірки відповіді на запит податківців слід уже протягом 10-ти робочих днів із дня, наступного за днем отримання запиту.

ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПЛАТНИКІВ

Незначні поступки законодавців простежуються у частині податкових правопорушень та відповідальності платників податків. Так, розмір пені, яку мають сплачувати податкові агенти відповідно до підпункту 129.1.3 ПК, зменшено зі 120% до 100% облікової ставки НБУ.

Крім цього, не застосовуватимуть штрафи (передбачені п. 120-1.2 ПК) за відсутність реєстрації протягом граничного строку податкової накладної та/або розрахунку коригування у разі їх реєстрації до початку проведення перевірки, предметом якої є дотримання своєчасності реєстрації таких документів у ЄРПН.

Вагомої деталізації та розширення, хоча й не на користь платників податків, зазнав пункт 120.3 ПК щодо відповідальності за несвоєчасне подання звіту про контрольовані операції та/або документації з трансфертного ціноутворення або несвоєчасне декларування контрольованих операцій у поданому звіті.

РОЗСТРОЧЕННЯ-ВІДСТРОЧЕННЯ ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ І ПОДАТКОВОГО БОРГУ

У новій редакції викладені деякі пункти статті 100 ПК. Зокрема рішення про розстрочення чи відстрочення грошових зобов'язань чи податкового боргу понад бюджетний рік уповноважена приймати Державна фіскальна служба (за погодженням із Міністерством фінансів) у разі, коли сума, заявлена до розстрочення (відстрочення) становить 1 млн. грн. і більше.

Водночас, рішення щодо розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань чи податкового боргу, перенесення строків сплати розстрочених (відстрочених) сум (якщо суму попередньо надано розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань чи податкового боргу не було погашено) уповноважені приймати керівник чи заступник керівника Мінфіну.

Законодавцями уточнено також умови направлення платнику податків податкової вимоги. Її не надсилатимуть (не вручатимуть), якщо загальна сума податкового боргу не перевищуватиме 60 н.м.д.г. (1020 грн.). Раніше цей поріг становив лише 20 н.м.д.г. (340 грн.).

Крім того, підставою виникнення податкової застави визнано укладення договору про розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань. При цьому заяви про розстрочення й відстрочення грошових зобов'язань чи податкового боргу будуть відображені в реєстрі, який щодня оновлюватиметься на сайті ДФС. Тож платникові податків під час укладення договору з контрагентом не завадить перевірити інформацію про нього в цьому реєстрі.

Як нову підставу для адміністративного арешту майна визначено відмову платника податків (його посадових осіб чи осіб, які здійснюють готівкові розрахунки та/або провадять діяльність, що підлягає ліцензуванню) від проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів (зняття залишків ТМЦ, готівки).

Контролюючий орган уповноважений стягувати кошти (за рішенням керівника, його заступника чи уповноваженої особи) за рахунок готівки, що належить платникові податків – боржнику, та/або коштів із рахунків платника у банках. Проте це є припустимим лише у випадках:

- коли податковий борг виник внаслідок несплати грошового зобов'язання та/або пені, визначених платником податків у податковій декларації чи уточнюючому розрахунку;
- коли податковий борг перевищує 5 млн. грн. і не сплачується протягом 90 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку його сплати, й відсутні зобов'язання держави щодо повернення такому платникові податків помилково та/або надміру сплачених ним грошових зобов'язань.

РЕЄСТРАЦІЯ ТА ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ: врегулювання способів і порядку подання документів

ЗАГАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Облік платників податків, як один із основних способів податкового контролю, ведеться з метою створення фіскальним органом умов для контролю за правильністю нараховування, своєчасності й повнотою сплати податків і нарахованих фінансових санкцій, за дотриманням податкового та іншого підконтрольного органам ДФС законодавства. Взяття на облік чи реєстрації у контролюючих органах підлягають усі платники податків, тому й не дивує невтомна заповзятість владних структур у перегляді процедури їх обліку.

Черговою спробою поліпшити облік платників податків став наказ Міністерства фінансів від 21 грудня 2016 року за №1125 (далі – Наказ №1125), яким внесено зміни до двох нормативно-правових актів, а саме до:

- Порядку обліку платників податків і зборів, затвердженого наказом Мінфіну від 9.12.2011 р. №1588 (далі – Порядок №1588);

- Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженого наказом Мінфіну від 14.11.2014 р. №1130 (далі – Положення №1130).

Внесені зміни, що наберуть чинності через 30 днів, після офіційного опублікування Наказу №1125, врегульовують способи та порядок подання документів для взяття на облік платників податків.

Зокрема уточнено, що в разі подання документів поштовим відправленням копії документів мають бути засвідчені нотаріально або державним органом, який видав (zareєстрував) чи акредитував (zareєстрував, легалізував) документи платника податків. Якщо ж документи подає представник, він додатково пред'являє примірник оригіналу документа, що засвідчує його повноваження, або копію такого документа, засвідчену нотаріально чи державною установою.

Крім того, змінами остаточно скасовано:

- довідку про взяття на облік платника податків за формою №4-ОПП, яку контролюючий орган видавав платникам податків, відомості щодо яких не підлягають включенню до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (ЄДР). Ідеться про відокремлені підрозділи іноземних компаній, організацій, у т.ч. постійні представництва нерезидентів, уповноважених осіб за договорами про спільну діяльність на території України без створення юрособи, про управителів майна, інвесторів (операторів) за угодами про розподіл продукції, про виконавців проектів (програм) міжнародної технічної допомоги, дипломатичні місії, військові частини, про фізосіб, які провадять незалежну професійну діяльність. Натомість для таких платників податків запроваджено нову довідку про взяття на облік за формою №34-ОПП (додаток 2 до Порядку №1588);

- повідомлення про взяття на облік за неосновним місцем обліку (ф. №16-ОПП), що також видавав контролюючий орган.

Довідки за формою №4-ОПП, що були видані платникам податків, відомості щодо яких не підлягають включенню до ЄДР, застосовують як довідки за формою №34-ОПП до моменту виникнення змін у даних платника податку, що вказують у такій довідці.

Як альтернативу для заяви за формою №1-ОПП або формою №5-ОПП із позначкою "облік за неосновним місцем обліку" введено заяву про взяття на облік за неосновним місцем обліку за формою №17-ОПП. Вона стала новим додатком 9 до

Порядку №1588, і в ній зазначатимуть тільки контролюючі органи, в яких платник бажає стати на облік за неосновним місцем обліку. Плюс цієї нової форми в тому, що платником податків, які уклали з відповідним контролюючим органом договір про визнання електронних документів, дозволено подавати її в режимі "online" із дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб. До того ж, заява за формою №17-ОПП може бути подана до контролюючого органу як за неосновним місцем обліку, так і за основним.

У разі подання заяви за формою №17-ОПП до контролюючого органу за неосновним місцем обліку платник податків може зазначити орган, до якого подає заяву, та обрати адміністративно-територіальні одиниці (за місцезнаходженням об'єктів оподаткування), що їх обслуговує цей орган.

Коли ж платник подає заяву за формою №17-ОПП до контролюючого органу за основним місцем обліку, він може зазначити всі контролюючі органи, у яких бажає стати на облік за неосновним місцем обліку, та обрати адміністративно-територіальні одиниці (за місцезнаходженням об'єктів оподаткування), що їх обслуговують ці органи.

Окрім заяви за формою №17-ОПП підставами для взяття на облік за неосновним місцем обліку також будуть:

- повідомлення про об'єкти оподаткування чи об'єкти, пов'язані з оподаткуванням або через які провадиться діяльність, за формою №20-ОПП (додаток 10 до Порядку №1588) – якщо у такому повідомленні платник податків визначить контролюючий орган, у якому бажає стати на облік за неосновним місцем обліку за місцезнаходженням відповідного об'єкта оподаткування;

- заява за формою №5-ОПП (додаток 8 до Порядку №1588), подана нотаріусом, – якщо у такій заяві платник зазначить про бажання стати на облік за неосновним місцем обліку в контролюючому органі за місцезнаходженням робочого місця.

У цих випадках подавати заяву за формою №17-ОПП буде вже не обов'язково.

Отже, як і тепер, повідомлення за формою №20-ОПП платник податку зобов'язаний буде подавати у разі зміни відомостей про об'єкт оподаткування, а саме: зміни типу, найменування, місцезнаходження чи стану об'єкта оподаткування. Подавати таке повідомлення слід буде і в разі зміни виду права. За цих обставин відбуватиметься й зміна ідентифікатора об'єкта оподаткування.

Державній фіскальній службі доручено протягом місяця, починаючи з дня набрання чинності Наказом №1125, забезпечити внесення до інформації про об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням чи через які провадиться діяльність, поданої платниками податків до контролюючих органів до набрання чинності Наказом №1125, ідентифікаторів об'єктів оподаткування, що є унікальними серед об'єктів оподаткування платника податків.

Інформацію щодо змін про об'єкт оподаткування подаватимуть двома рядками, а саме:

- в одному рядку має бути інформація про закриття об'єкта оподаткування;
- у другому – оновлена інформація про об'єкт оподаткування.

Переглядати інформацію про об'єкти оподаткування, у т.ч. про ідентифікатор об'єкта оподаткування, присвоєний органом ДФС, платники податків зможуть у приватній частині електронного кабінету платника.

Відрядно, що невдовзі платники податків матимуть змогу дистанційно повідомляти про об'єкти оподаткування за формою №20-ОПП. Звісно, за умови реєстрації електронного підпису підзвітних осіб та укладення з відповідним контролюючим органом договору про визнання електронних документів.

Як і раніше, повідомляти про призначення чи зміну бухгалтера треба буде заявою за формою №1-ОПП. Причому спершу шляхом проставлення у верхній правій частині цієї форми позначки в новому полі "Відомості про особу, відповідальну за ведення бухгалтерського та/або податкового обліку". Подавати заяву платники податків теж зможуть в електронному вигляді. І заповнювати тоді треба буде лише податковий номер та найменування платника, найменування органу ДФС, до якого подають заяву, та розділ стосовно даних про бухгалтера.

Деяких корективів зазнала процедура зняття з обліку платника податків в одному контролюючому органі та взяття на облік в іншому. Йдеться про випадки ліквідації чи реорганізації контролюючого органу, адміністративно-територіальної реформи, зміни меж адміністративних одиниць (районів, міст) чи інші, незалежні від платника податків об'єктивні причини, внаслідок яких змінюється контролюючий орган, в якому обліковується платник податків. За цих умов інформацію про зміну місця обліку платників податків у 10-денний строк доводиться до відома лише "переведених" платників. Згадку ж про необхідність інформувати про це фінансові установи, які обслуговують відповідних платників, вилучено взагалі. Певно, тому, що цю інформацію фінансові установи можуть самостійно отримати з ЄДР.

Для неприбуткових установ чи організацій, які повністю фінансуються з бюджету та обслуговуються централізованими бухгалтеріями в частині розрахунків оплати праці працівників й перерахування до бюджету податків і зборів та не мають власних поточних рахунків в установах банків, збережено право прийняти рішення про самостійну сплату податків, зборів. Водночас змінами до Порядку №1588 встановлено, що відповідний "неприбутківець" у десятиденний строк із дня прийняття такого рішення має повідомити про це контролюючий орган за основним місцем обліку з наданням необхідних підтверджених документів.

На підставі поданих документів контролюючий орган знімає ознаку "не є платником податків" в Єдиному банку даних юридичних осіб за такою установою чи організацією. Також він передає до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань дані про те, що стосовно установи чи організації знято цю ознаку, із зазначенням дати та номера запису про взяття на облік, найменування та ідентифікаційного коду контролюючого органу, в якому установа чи організація перебуває на обліку.

Слід нагадати, ще до 31.12.2015 р. підставою для анулювання реєстрації платників ПДВ був наявний у ЄДР запис про відсутність юридичної особи за її місцезнаходженням чи запис про відсутність підтвердження відомостей про юридичну особу. Однак Закон від 24.12.2015 р. №909-VIII із 1 січня 2016-го скасував сумнозвісний "стан 9".

Але лише тепер із Порядку №1588 виключено розділ XII "Встановлення місцезнаходження (місця проживання) платників податків", відповідно до якого й перевіряли місцезнаходження чи місце проживання платника.

ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Зміни в порядку обліку платників ПДВ – незначні й носять суто "косметичний" характер. Так, Державну фіскальну службу звільнено від обов'язку формувати і надавати витяги з Реєстру платників ПДВ, хоча вона і надалі видаватиме довідки з нього. Також по тексту Положення №1130 "реєстраційну картку" замінено на "заяву про державну реєстрацію".

А от форма реєстраційної заяви платника податку за формою №1-ПДВ істотно скоротилася. Зокрема, з нової редакції форми вилучено відомості про:

- найменування контролюючого органу, де відбувається реєстрація чи перереєстрація платника;
- місцезнаходження (місце проживання) платника під час первинної реєстрації платником ПДВ;
- контактні телефони заявника і його відповідальних осіб (для юросіб);
- кількість працюючих;
- дані про розгляд заяви та ін.

Крім цього, нова форма заяви за формою №1-ПДВ передбачає подання лише одного (першого) аркуша заяви в разі добровільної реєстрації чи перереєстрації платником ПДВ. Два аркуші заяви подаватимуть лише в разі обов'язкової реєстрації, а також реєстрації платниками ПДВ інвесторів (операторів) за угодою про розподіл продукції, учасників договору про спільну діяльність, управителів майна.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ: ставки і преференції, податкові різниці, амортизація засобів, переоцінка активів

ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА ОПОДАТКУВАННЯ

Об'єктом оподаткування податком на прибуток є, зокрема, прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначають шляхом коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного за правилами бухгалтерського обліку, на різниці (пп. 134.1.1 ПК). Втім, раніше у цій нормі йшлося про коригування фінрезультату на "різниці, що виникають відповідно до положень цього розділу" (розділ III ПК). Тепер, згідно із Законом №1797 від 21 грудня 2016 року, слова "цього розділу" замінені на "цього Кодексу".

Власне, ідеться про усунення помилки, допущеної у попередній редакції Податкового кодексу, за якою всі різниці, що перебували поза межами розділу III ПК, не мали впливати на об'єкт оподаткування податком на прибуток. Зараз у підпункті 134.1.1 ПК з'явилась належна прив'язка об'єкта оподаткування до різниць, наведених, зокрема, у Перехідних положеннях ПК. Окрім того, законодавці визначили особливий порядок коригування фінрезультату для сільгоспідприємств – платників податку на прибуток.

ПРАВО НА ПРИСКОРЕНУ АМОРТИЗАЦІЮ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Платники податку на прибуток можуть застосовувати дворічний мінімально допустимий строк для податкової амортизації основних засобів четвертої групи (машини та обладнання) за прямолінійним методом (п. 43 підрозд. 4 розд. XX ПК). Однак таке право стосується тільки основних засобів, витрати на придбання яких понесені (нараховані) платником податків після 1 січня 2017 року, та якщо для цих основних засобів одночасно виконуються наступні вимоги:

- їх не вводили в експлуатацію та не використовували на території України;
- введення в експлуатацію відбулось у період 1.01.2017 р. - 31.12.2018 р.;
- основні засоби використовують у власній господарській діяльності та не продають чи не надають в оренду іншим особам (окрім платників податків, основним видом діяльності яких є послуги з надання в оренду майна).

Якщо впродовж двох років ці вимоги не буде дотримано, то починаючи з дати введення таких основних засобів в експлуатацію платником податку на прибуток доведеться нарахувати різниці. Зробити це потрібно буде у податковому (звітному) періоді, в якому відбувся факт використання основних засобів у негосподарській діяльності або їх продаж.

Для цього треба збільшити фінансовий результат до оподаткування на суму нарахованої амортизації основних засобів з урахуванням дворічного строку корисного використання та зменшити його на суму розрахованої амортизації основних засобів відповідно до пункту 138.3 ПК. За цією нормою для такого випадку мінімально допустимий строк корисного використання машин та обладнання не може бути меншим ніж п'ять років.

Також Законом №1797 передбачено, що в разі проведення реорганізації господарюючого суб'єкта чи виділу з нього нового господарюючого суб'єкта право на застосування мінімально допустимих строків амортизації машин та обладнання переходить до правонаступника чи правонаступників.

РІЗНИЦІ ДЛЯ НЕВИРОБНИЧИХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Коригувати фінансовий результат до оподаткування на різниці, передбачені розділом III ПК, обов'язково мають так звані високодохідні підприємства, які отримали більше 20 млн. грн. доходу за останній податковий (звітний) рік. Інші платники податку на прибуток мають право прийняти рішення про незастосування таких коригувань (пп. 134.1.1 ПК).

Узагалі, різниць, що стосуються необоротних активів, побільшало. Зокрема, у разі ліквідації або продажу окремого об'єкта невикористаних основних засобів чи невикористаних нематеріальних активів фінансовий результат до оподаткування збільшують на його залишкову вартість, визначену відповідно до правил бухгалтерського обліку. Також фінансовий результат збільшують на суму "бухгалтерських" витрат на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення невикористаних основних засобів чи невикористаних нематеріальних активів.

Завдяки Закону №1797 у статті 138 ПК з'явився новий термін "невикористані нематеріальні активи". Суть їх класифікації така ж, як і невикористаних основних засобів: вони не призначені для використання у господарській діяльності. Водночас виключено підпункт 14.1.120 ПК, який визначав термін "нематеріальні активи". Тож за вимогою пункту 5.3 ПК слід користуватися поняттям нематеріальних активів, наведеним у П(С)БО 8 "Нематеріальні активи".

Відповідно, існує й зменшувальна різниця, яку застосовують у разі продажу об'єкта невикористаних основних засобів або нематеріальних активів. Показник такої різниці дорівнює первісній вартості придбання або виготовлення окремого об'єкта невикористаних основних засобів чи невикористаних нематеріальних активів та витрат на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення, зокрема й віднесених до "бухгалтерських" витрат. Втім, величина названої різниці не може бути більшою за суму доходу (виручки), отриману від такого продажу.

ПЕРЕОЦІНКА НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Податківці у своїх роз'ясненнях уже давно визначилися, що переоцінка необоротних активів не впливає на їх податкову амортизацію. Тепер для такого твердження з'явилася законодавча підстава – новий абзац у підпункті 138.3.1 ПК. У ньому зазначено, що переоцінка (уцінка, дооцінка), проведена в бухгалтерському обліку, не впливає на вартість основних засобів та нематеріальних активів, яка підлягає податковій амортизації.

Коректніше сформульовано й зменшувальну різницю, яка виникає у разі дооцінки або відновлення корисності необоротних активів. Так, фінансовий результат до оподаткування зменшують на суму:

- дооцінки основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки;

- вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат втрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів.

РІЗНИЦЯ ПРИ СТВОРЕННІ РЕЗЕРВІВ І ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ

Раніше однією із суттєвих законодавчих помилок розділу III ПК була відсутність зменшувальної різниці, яка за логікою мала б виникати в разі списання безнадійної дебіторської заборгованості в межах резерву сумнівних боргів. Відповідно, створювати такі резерви високодохідному підприємству було вкрай невигідно.

Відтепер, завдяки Закону №1797 платники податку на прибуток отримали можливість зменшувати фінансовий результат до оподаткування на суму списаної дебіторської заборгованості (у т.ч. за рахунок створеного резерву сумнівних боргів), яка відповідає ознакам податкової безнадійної заборгованості (пп. 14.1.11, 139.2.2 ПК).

Також змінено редакцію підпункту 139.2.1 ПК, який встановлює правила застосування збільшувальної різниці в разі списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів. Із початку січня 2017-го вже не буде прив'язки до класифікації такої заборгованості згідно з ПК. Відповідно, така різниця виникає в межах витрат, визнаних у бухгалтерському обліку в разі списання безнадійної дебіторки понад суму резерву сумнівних боргів.

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ЗА КРЕДИТАМИ ВІД НЕРЕЗИДЕНТІВ

Доходи нерезидентів у вигляді процентів за позиками або фінансовими кредитами, наданими резидентам, оподатковують за ставкою 5% (пп. 141.4.11 ПК).

Утім, таку ставку можна використовувати за умови одночасного дотриманням низки умов. Зокрема, позичальником не може бути "офшорний" нерезидент, а кошти, надані ним за позиками чи фінансовими кредитами резидентів, мають бути залучені шляхом розміщення іноземних боргових цінних паперів на іноземній фондовій біржі.

РІЗНИЦЯ ЗА ОПЕРАЦІЯМИ З ПОВ'ЯЗАНИМИ ОСОБАМИ-НЕРЕЗИДЕНТАМИ

Отримання кредитів, позик та інших боргових зобов'язань від пов'язаних осіб – нерезидентів може спричинити виникнення різниці (п. 140.1-140.3 ПК). Передумовою для її застосування є перевищення суми боргових зобов'язань, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами, величини власного капіталу більш ніж у 3,5 раза.

При цьому Законом №1797 уточнено, що фінансовий результат до оподаткування збільшують на суму перевищення нарахованих у бухгалтерському обліку процентів за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями, що виникли за операціями з пов'язаними особами – нерезидентами, понад 50% суми фінансового результату до оподаткування, фінансових витрат та суми амортизаційних відрахувань.

Змінено й формулювання, яке врегульовує застосування зменшувальної різниці за борговими операціями із пов'язаними особами – нерезидентами. Так, проценти, які збільшили фінансовий результат до оподаткування, зменшують його у майбутніх періодах на суму, зменшену щорічно на 5% від суми процентів, що залишилися не врахованими в зменшення фінансового результату до оподаткування. Тобто тепер чітко зрозуміло, що для розрахунку такої зменшувальної різниці потрібно брати й невраховані 5% минулого(их) періоду(ів).

ЗМІНИ ДЛЯ НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

У пунктах 34, 35 підрозділу 4 розділу XX ПК поки що існує вимога для неприбуткових організацій провести "ревізію" своїх установчих документів на відповідність вимогам ПК щодо статусу неприбутковості. У разі невідповідності визначеним вимогам вони зобов'язані до 1 січня 2017 р. впорядкувати свої установчі документи і подати копії документів до контролюючого органу для включення до нового Реєстру неприбуткових установ та організацій. Неприведення у відповідність таких документів означає втрату статусу неприбутковості.

Втім, Законом №1797 "час ікс" для неприбуткових організацій перенесено з 1.01.2017 р. на 1.07.2017 р. До цієї дати організація не може бути виключена з Реєстру неприбуткових установ та організацій за неприведення установчих документів до вимог, передбачених пунктом 133.4 ПК. Також уточнено, що вимоги до установчих документів не поширюються на бюджетні установи.

РІЗНИЦЯ У РАЗІ ВЗАЄМОДІЇ З НЕПРИБУТКОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Як і раніше, ПК вимагає збільшувати фінансовий результат до оподаткування на суму 30% вартості товарів, у т.ч. необоротних активів, робіт та послуг, придбаних, зокрема, у неприбуткових організацій (пп. 140.5.4 ПК). Однак цю різницю можна не застосовувати, якщо сума вартості таких активів, а також робіт і послуг протягом звітного року не перевищує 25 розмірів мінімальної заробітної плати станом на 1 січня звітного року. До цього було 50 розмірів мінімальної зарплати, щоправда, її розмір становив 1378 грн. (у 2017 році буде 3200 грн.). Тобто наступного року такий граничний ліміт дорівнюватиме 80 тис. грн. (у 2016-му було 68 тис. 900 грн.).

БЕЗПОВОРОТНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА

Ставку 0% застосовують ті платники податку на прибуток, у яких річний дохід, визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний період, не перевищує 3 млн. грн. При цьому розмір нарахованої за кожний місяць звітного періоду заробітної плати (доходу) кожному з працівників, які перебувають з таким платником податку у трудових відносинах, не має бути меншим ніж дві мінімальні заробітні плати. Існують й інші критерії, передбачені пунктом 44 підрозділу 4 розділу XX ПК.

Отже, якщо платник податку на прибуток надасть безповоротну фінансову допомогу на користь такого "нульовика" або неплатника (окрім неприбуткової організації), то йому доведеться збільшити фінансовий результат до оподаткування на всю суму такої допомоги (пп. 140.5.10 ПК).

ВИЗНАННЯ ВИТРАТ ТА ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИЦЬ

Платник податку на прибуток, який визнав у бухгалтерському обліку витрати в сумі штрафів, пені, неустойок, нарахованих на користь "нульовиків" та осіб, що не є платниками податку (крім фізичних осіб), з наступного року має застосувати збільшувальну різницю (пп. 140.5.11 ПК). Остання власне й дорівнює показнику визнаних у бухгалтерському обліку витрат. Слід зауважити, що раніше у разі визнання витрат за штрафами, пенею чи неустойкою не виникало питання щодо застосування будь-яких податкових різниць.

РІЗНИЦЯ У РАЗІ ЗМІНИ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

Підприємство, яке змінило систему оподаткування зі спрощеної на загальну, могло мати перехідні операції. Одним із варіантів таких операцій є відвантаження товарів (надання послуг, виконання робіт) на спрощеній та отримання оплати на загальній системі. Формально у такій ситуації не було законодавчих підстав для впливу доходів за перехідною операцією на розрахунок єдиного податку чи податку на прибуток. Погоджувалися з цим і податківці.

Втім, Законом №1797 передбачено нову збільшувальну різницю, яка дорівнює сумі доходу, отриманого як плата за товари (роботи, послуги), відвантажені (надані) під час перебування на спрощеній системі оподаткування (пп. 140.5.12 ПК).

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ:

податкова накладна, розрахунки з бюджетом та відшкодування ПДВ

КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ КОД – ДЛЯ ВСІХ ТОВАРІВ

Код товару згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) є обов'язковим реквізитом податкової накладної. Його зазначали у графі 3 податкової накладної лише в разі постачання підакцизних та імпортованих товарів (пп. "і" п. 201.1 ПК). Починаючи з 1.01.2017 р. код товару згідно з УКТ ЗЕД потрібно буде зазначати для всіх без винятку товарів, а в разі постачання послуг – код послуги згідно з Державним класифікатором продукції та послуг (ДКПП).

На сьогодні чинним є ДКПП ДК 016:2010. Тож саме ним слід користуватися для визначення відповідного коду послуг чи робіт. Код послуги, так само як код товару згідно з УКТ ЗЕД, зазначають суцільним порядком без будь-яких розділових знаків (пробілів, крапок тощо). Платники, які постачають вітчизняні не підакцизні товари, мають право зазначати код товару чи послуги не повністю, але не менше ніж чотири перші цифри відповідного коду. Наприклад, у разі виконання штукатурних робіт на об'єкті будівництва достатньо зазначити код "4331".

Код товару згідно з УКТ ЗЕД так і залишається єдиним обов'язковим реквізитом, у якому помилок краще не припускати, щоб уникнути штрафних санкцій. Водночас до кінця 2017 року діє мораторій на застосування штрафних санкцій за допущені у податковій накладній помилки під час зазначення коду товару та/або коду послуги (п. 35-1 підрозд. 2 розд. XX ПК).

СТРОКИ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ

У відповідності зі змінами, внесеними до Податкового кодексу законами №1791 від 20.12.2016 р., №1797 від 21.12.2016 р., подовжено й граничні строки реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН), а саме:

- податкові накладні та розрахунки коригування, складені з 1-го по 15-й календарний день місяця (включно), підлягають реєстрації в ЄРПН до спливу останнього дня (включно) місяця, в якому їх складено;
- податкові накладні та розрахунки коригування, складені з 16-го по останній календарний день (включно) календарного місяця, – до 15-го календарного дня (включно) місяця, що настає за місяцем, коли їх складено.

Тобто мінімальний строк реєстрації так і залишено – 15 календарних днів, а от максимальний строк збільшено удвічі. Наприклад, податкові накладні, складені 1.01.2017 р. та 15.01.2017 р., можна без штрафних наслідків зареєструвати в ЄРПН 31.01.2017 р. А податкову накладну, складену 16.01.2017 р., можна зареєструвати в ЄРПН аж 15.02.2017 р. Однак суми ПДВ за цими податковими накладними покупець має відобразити у складі податкового кредиту в декларації з ПДВ за січень.

Крім того, для всіх платників ПДВ встановлено єдиний загальний строк, протягом якого дозволено реєструвати в ЄРПН податкові накладні та розрахунки коригування, – 365 календарних днів.

Нарешті припиняться і суперечки навколо граничного строку реєстрації у ЄРПН податкових накладних та розрахунків коригування до них. Із приводу цього варто нагадати позицію Державної фіскальної служби, яка стверджувала, що не зареєстровані протягом 180 календарних днів податкові накладні не можуть бути підставою для формування податкового кредиту. Попри те, що цей висновок ґрунтувався на нормах статті 120-1 ПК, які лише встановлюють відповідальність платника ПДВ за відсутність реєстрації в ЄРПН податкових накладних протягом певного періоду з дати їх складання, на практиці платникам доводилось поступатися вимогам податківців.

Тепер цю колізію, яка дозволяла неоднозначно трактувати норми ПК, усунуто. Відповідні уточнення внесено одразу до кількох пунктів ПК (120-1.1, 120-1.2, 201.10). Тож надалі працюватиме єдине правило для всіх платників ПДВ, у т.ч. для тих, які застосовують касовий метод податкового обліку ПДВ (п. 198.6 ПК).

У разі порушення встановлених строків реєстрації застосовуватимуть штрафні санкції, передбачені статтею 120-1 ПК. Їх розмір залишено на рівні від 10% до 50% суми ПДВ, зазначеної у податковій накладній, залежно від строку порушення.

ЗУПИНЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ НАКЛАДНОЇ

Починаючи з 1 квітня 2017 року запроваджується механізм зупинення реєстрації податкових накладних та розрахунків коригування у ЄРПН. При цьому період із 1.04.2017 р. до 1.07.2017 р. буде перехідним, протягом якого реєстрацію не призупинятимуть. А з 1 липня 2017-го вже діятиме процедура, визначена пунктом 201.16 ПК. Для цього в ЄРПН відбуватиметься постійний автоматизований моніторинг відповідності податкових накладних та розрахунків коригування критеріям оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення їх реєстрації. Такі критерії визначатиме Міністерство фінансів, а порядок зупинення реєстрації – Кабінет Міністрів.

Зупинення реєстрації підтверджуватиме квитанція, яку платник ПДВ отримує від контролюючого органу в електронному вигляді у текстовому форматі протягом операційного дня.

Квитанцію про зупинення реєстрації податкової накладної та розрахунку коригування надсилають одночасно продавцю та покупцю (п. 201.10 ПК). Вона, зокрема, міститиме пропозицію платникові ПДВ надати пояснення та/або копії документів, достатніх для прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію податкової накладної чи розрахунку коригування у ЄРПН.

Письмове пояснення та/або копії документів платник ПДВ має право подати до контролюючого органу за основним місцем свого обліку протягом 365 календарних днів із дати виникнення податкового зобов'язання. Не пізніше ніж наступного робочого дня після дня отримання контролюючий орган передає ці документи до спеціальної комісії Державної фіскальної служби. Вона розглядатиме отримані документи і (за встановленою Міністерством фінансів формою) прийматиме рішення про реєстрацію податкової накладної в ЄРПН чи відмову у реєстрації.

Відповідне рішення приймають і надсилають платникові ПДВ протягом п'яти робочих днів, що настають за днем отримання пояснень і документів. У разі прийняття позитивного рішення податкову накладну, реєстрацію якої було зупинено, реєструють в ЄРПН у день прийняття рішення про її реєстрацію.

Отримавши рішення про відмову у реєстрації, платник ПДВ може оскаржити його в адміністративному або судовому порядку. У такому разі податкову накладну можна зареєструвати на дату набрання законної сили рішенням суду про реєстрацію відповідної податкової накладної в ЄРПН.

Варто пам'ятати, що в разі зупинення реєстрації податкової накладної в ЄРПН перебіг загального строку реєстрації у 365 календарних днів переривається на період зупинення і відновлюється з дня припинення процедури зупинення її реєстрації у зв'язку з прийняттям позитивного рішення комісією ДФС або судом. На період зупинення реєстрації і до прийняття рішення про її відновлення штрафних санкцій за несвоєчасну реєстрацію не застосовують.

ФОРМУВАННЯ ОКРЕМИХ РЕЄСТРІВ РОЗРАХУНКІВ ІЗ БЮДЖЕТОМ

Із часу запровадження системи електронного адміністрування (СЕА) ПДВ на постійній основі розрахунки з бюджетом здійснюють з електронних ПДВ-рахунків платників податку. Джерелом самостійної сплати податкових зобов'язань з ПДВ від 1.07.2015 р. є суми коштів, які обліковуються на рахунок платника в СЕА ПДВ. Відповідно, для погашення податкового боргу з ПДВ, що виник до 1.07.2015 р., платник податку перераховує кошти до бюджету з поточного банківського рахунку.

Доповнення, внесені до пункту 87.1 ПК, дають підстави стверджувати, що з електронного ПДВ-рахунку сплачують податкові зобов'язання, задекларовані не лише у деклараціях з ПДВ, а й в уточнюючих розрахунках. Для перерахування до бюджету сум ПДВ, задекларованих в уточнюючих розрахунках, контролюючі органи формуватимуть окремі реєстри.

ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ – ЗА ЄДИНИМ РЕЄСТРОМ

Упродовж цього року діяли два реєстри заяв про повернення суми бюджетного відшкодування: один – для платників, які відповідають критеріям, визначеним пунктом 200.19 ПК; другий – для платників, які не відповідають встановленим критеріям.

У наступному році критерії відповідності буде скасовано. Державна фіскальна служба має до 10.01.2017 р. на підставі двох реєстрів заяв сформувати єдиний реєстр заяв про повернення сум бюджетного відшкодування у хронологічному порядку їх надходження. Бюджетне відшкодування ПДВ здійснюватимуть органи казначейства (без висновків контролюючих органів) на підставі даних Єдиного реєстру заяв про повернення сум відшкодування. Однак пункт 55 підрозділу 2 розділу XX ПК встановлює обмеження, згідно з яким бюджетне відшкодування ПДВ здійснюватимуть у межах коштів, наявних на Єдиному казначейському рахунку.

Крім того, до 1.02.2017 р. Державна фіскальна служба має сформувати окремий тимчасовий реєстр заяв про повернення сум бюджетного відшкодування, поданих до 1.02.2016 р. (до запровадження двох реєстрів) і за якими станом на 1.01.2017 р. суми ПДВ з бюджету не відшкодовані. Зазначені в цьому реєстрі суми ПДВ відшкодовуватимуть у хронологічному порядку в черговості надходження заяв про повернення сум бюджетного відшкодування ПДВ в межах сум, визначених законом про держбюджет на відповідний рік. Суми бюджетного відшкодування ПДВ між двома новими реєстрами розподілятиме Кабмін.

ПОВЕРНЕННЯ НАДМІРУ СПЛАЧЕНИХ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Суми надміру сплачених грошових зобов'язань з ПДВ підлягають поверненню винятково на рахунок платника податку в системі електронного адміністрування ПДВ (п. 200-1.4 ПК). Лише в разі відсутності такого рахунку в СЕА ПДВ на момент звернення платника із заявою про повернення надміру сплачених податкових зобов'язань із цього податку чи на момент фактичного повернення коштів такі кошти перераховують на поточний рахунок платника в установі банку (п. 43.4-1 ПК).

При цьому з 20.01.2017 р. значення реєстраційного ліміту (Σ Накл) збільшиться на суму коштів, повернутих у період з 1.01.2016 р. до 1.01.2017 р. платникові ПДВ на його рахунок у СЕА ПДВ. У межах суми такого збільшення платник має право подати заяву на перерахувати кошти зі свого рахунку в СЕА ПДВ на власний поточний банківський рахунок (п. 53 підрозд. 2 розд. XX ПК).

ВИКОРИСТАННЯ ЗАЛИШКУ ПДВ У РАЗІ РЕОРГАНІЗАЦІЇ

Операції з реорганізації юрисіб не є об'єктом оподаткування ПДВ, а особа, утворена в результаті такої реорганізації, реєструється платником ПДВ як будь-яка інша новоутворена особа.

Новий пункт 198.7 ПК дає можливість після документальної перевірки контролюючим органом перенести залишок від'ємного значення (рядок 21 декларації з ПДВ платника, що реорганізується) до податкового кредиту правонаступника.

Крім того, залишок реєстраційного ліміту (Σ Накл) платника, реорганізованого шляхом приєднання, злиття, перетворення чи поділу, використовується під час обчислення Σ Накл правонаступника такого платника (п. 200-1.3 ПК).

РЕЄСТРАЦІЯ НАКЛАДНОЇ ПРИ НЕДОСТАТНОСТІ РЕЄСТРАЦІЙНОГО ЛІМІТУ

За загальним правилом, встановленим пунктом 200-1.3 ПК, зареєструвати податкову накладну можна лише за наявності достатньої суми реєстраційного ліміту (Σ Накл). Однак новий пункт 200-1.9 ПК в разі недостатності реєстраційного ліміту дозволяє це зробити за рахунок одного з показників формули – Σ Перевищ (загальна сума перевищення податкових зобов'язань, зазначених у деклараціях та уточнюючих розрахунках до них, над сумою ПДВ, що міститься у складених та зареєстрованих у ЄРПН податкових накладних та розрахунках коригування).

У такому разі платник ПДВ має право зареєструвати податкову накладну в ЄРПН на суму ПДВ, що дорівнює значенню показника Σ Перевищ, зменшеного на суму задекларованих податкових зобов'язань за періоди починаючи з 1.07.2015 р. і збільшеного на значення показника Σ ПопРах (загальна сума поповнення рахунку в СЕА ПДВ з поточного рахунку платника ПДВ).

ІНШІ НОВОВВЕДЕННЯ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ПДВ

Законом № 1797 оновлено пункт 201.10 ПК. Зокрема в ньому зазначено, що "помилки в реквізитах, визначених пунктом 201.1 ПК (крім коду товару згідно з УКТ ЗЕД), які не заважають ідентифікувати здійснену операцію, її зміст (товар/послугу, що постачаються), період, сторони та суму податкових зобов'язань, не можуть бути причиною неприйняття податкових накладних в електронному вигляді".

Змінено підхід до притягнення платника ПДВ до відповідальності за порушення строків реєстрації податкових накладних згідно зі статтею 120-1 ПК. Штрафних санкцій не застосовуватимуть за податковими накладними, яких не надають отримувачеві (покупцю), складеними на постачання товарів/послуг для операцій, які звільнені від оподаткування або оподатковуються за нульовою ставкою.

Збільшено із 15 до 90 календарних днів строк проведення документальної перевірки продавця (в окремих випадках – покупця) в разі подання на нього скарги.

Встановлено розстрочення (рівними частинами) сплати ПДВ на строк до 36 календарних місяців, без нарахування відсотків і пені, на операції із ввезення на митну територію України обладнання для використання у деревообробному виробництві та обладнання для виготовлення медичних виробів.

Подовжено дію окремих пільг з ПДВ, а саме:

- до 1.01.2018 р. діє пільга з оподаткування ПДВ у кінематографічній галузі;
- до 1.01.2019 р. звільнено від оподаткування операції з постачання, у т.ч. операції з імпорту, відходів та брухту чорних і кольорових металів, паперу і картону для утилізації, а також постачання на митній території України вугілля;
- до 1.01.2019 р. діятиме касовий метод обліку ПДВ для постачальників електричної і теплової енергії, вугілля. До цього переліку додано й платників ПДВ, які надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення;
- до 1.01.2023 р. надаватимуться пільги в оподаткуванні ПДВ у космічній галузі.

Органи ДФС вже не вимагатимуть від платників ПДВ будь-якого додаткового підтвердження права на податковий кредит. Достатньою підставою для віднесення суми ПДВ до податкового кредиту буде податкова накладна або розрахунок коригування, зареєстровані в Єдиному реєстрі податкових накладних. Ця норма поширюватиметься на податкові накладні, які будуть складені та зареєстровані в ЄРПН з 1 січня 2017-го.

ПОДАТКОВІ НОВАЦІЇ ДЛЯ АГРОПРОМУ: замість спеціального режиму – бюджетна дотація

ПЕРЕХІД НА ЗАГАЛЬНУ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ

Раніше паралельно із загальною системою оподаткування ПДВ діяв спеціальний податковий режим. Його могли застосовувати ті сільгоспідприємства, у яких питома вага вартості сільгосптоварів (послуг) становила не менше 75% вартості всіх поставлених за рік товарів (послуг). Суть спецрежиму полягала в тому, що частину ПДВ, яка підлягала сплаті до бюджету, сільгоспідприємства залишали у своєму розпорядженні. Однак стаття 209 ПК, яка регулювала спеціальний режим оподаткування ПДВ, втрачає чинність. Тож, починаючи з 1 січня 2017 року, всі сільгоспідприємства застосовуватимуть загальні правила оподаткування ПДВ.

Реєстрація платників ПДВ як суб'єктів спеціального режиму відрізняється від реєстрації тих платників ПДВ, які застосовують загальні правила оподаткування, і регламентується окремим розділом VI Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість, затвердженого наказом Міністерства фінансів від 14.11.2014 р. №1130. Тому для переходу на загальні правила оподаткування ПДВ спецрежимникам доведеться пройти перереєстрацію. Однак чинним законодавством не передбачено порядку анулювання сільгоспідприємств як суб'єктів спецрежиму у зв'язку із закінченням його дії. Контролюючі органи самостійно виключать їх із реєстру суб'єктів спецрежиму та переводять на загальну систему оподаткування ПДВ.

При цьому скасування спецрежиму з ПДВ не означає скасування єдиного податку четвертої групи. Сільгоспідприємства, хоч і стають платниками ПДВ на загальних підставах, водночас можуть залишатися єдиноподатниками четвертої групи (за умов відповідності критеріям перебування на спрощеній системі оподаткування).

ПДВ-ЗВІТНІСТЬ ЕКС-СПЕЦРЕЖИМНИКІВ

Звітність із ПДВ за грудень 2016 року спецрежимники мають подати не пізніше 20.01.2017 р. Її складатимуть за правилами, що діяли у 2016-му. Тобто разом із декларацією з ПДВ із позначкою "0110" мають подати декларацію з ПДВ із позначкою "0121"- "0123", до якої включаються лише ті операції, що стосуються спеціального режиму. Значення рядка 21 спецрежимної декларації за грудень переносяться до рядка 16.1 декларації "0110" за січень.

До спецрежимної декларації з ПДВ за грудень сільгосппідприємства можуть включити суми ПДВ за податковими накладними, складеними до 1.01.2017 р. та зареєстрованими в Єдиному реєстрі податкових накладних не пізніше 15.01.2017 р. (п. 49 підрозд. 2 розд. XX ПК). Таке ж правило діє і щодо розрахунків коригування, складених до цих податкових накладних.

За січень 2017-го екс-спецрежимники вже звітуватимуть за загальними правилами, подаючи лише один тип декларації з ПДВ – "0110". При цьому суму від'ємного значення з рядка 21 спецрежимної декларації за грудень дозволено перенести до загальної декларації з ПДВ за січень (п. 50 підрозд. 2 розд. XX ПК).

Оскільки більше не доведеться відобразити операції в розрізі видів сільгосппродукції, не буде потреби в додатках ДС9 та ДС10. Зважаючи на це, слід очікувати змін у Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість, затвердженому наказом Міністерства фінансів від 28.01.2016 р. №21.

ДОДАТКОВІ РАХУНКИ В СИСТЕМІ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПДВ

Суми ПДВ, відображені у рядках 18, 18.1 та 18.2 спецрежимної декларації за грудень, підлягатимуть перерахуванню на додаткові рахунки в системі електронного адміністрування (СЕА) ПДВ. Граничний строк для перерахування цих коштів – 30.01.2017 р. (останній день сплати податкових зобов'язань за грудень 2016-го).

Додаткові рахунки, відкриті в СЕА ПДВ сільгосппідприємствам, які обрали спеціальний режим оподаткування, закриватимуть із дня, наступного за граничним строком сплати податкових зобов'язань за грудень 2016-го. Для платників, які обрали квартальний податковий період, – за четвертий квартал 2016 р. (п. 48 підрозд. 2 розд. XX ПК). У разі подання декларації за грудень додаткові рахунки в СЕА ПДВ закриють 31.01.2017 р.

КРИТЕРІЇ ДЛЯ ОТРИМАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ДОТАЦІЇ

У період з 1 січня 2017-го до 1 січня 2022 року сільгосппідприємства можуть скористатись бюджетною дотацією за умови внесення їх до реєстру отримувачів бюджетної дотації згідно із Законом "Про державну підтримку сільськогосподарства України" від 24.06.2004 р. №1877-IV, відповідні зміни до якого внесені Законом №1791.

Для отримання права на бюджетну дотацію сільгосппідприємство має відповідати таким критеріям відбору:

- основна діяльність – постачання сільгосптоварів, вироблених ним на власних або орендованих основних засобах;
- питома вага вартості сільськогосподарських товарів становить не менше 75% вартості всіх товарів, поставлених ним протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів сукупно;
- види діяльності сільгосппідприємства мають бути у переліку, визначеному пунктом 16-1.3 Закону №1877.

Критерії відбору подібні тим, які встановлювала стаття 209 ПК для спеціального режиму оподаткування ПДВ. Ті сільгосппідприємства, які відповідають зазначеним критеріям, для включення їх до реєстру отримувачів бюджетної дотації подають разом з декларацією з ПДВ:

- розрахунок питомої ваги вартості сільгосптоварів, поставлених протягом попередніх 12 послідовних звітних податкових періодів (місяців);
- додаток (у вигляді заяви), у якому зазначають розрахунок позитивної різниці між сумою податкових зобов'язань та сумою податкового кредиту звітного періоду за результатами діяльності за операціями, визначеними пунктом 16-1.3 Закону №1877. Форму цього додатка має затвердити Міністерство фінансів.

Форму реєстру отримувачів бюджетної дотації та порядок його ведення, а також порядок розподілу бюджетної дотації затвердить Кабінет Міністрів. Дані реєстру підлягають щоденному, крім вихідних, святкових та неробочих днів, оприлюдненню на офіційному веб-сайті Державної фіскальної служби.

Розподіл бюджетної дотації між отримувачами здійснюватимуть органи казначейства в автоматичному режимі. Сільгосппідприємство отримуватиме бюджетну дотацію на свій поточний рахунок у банку кожного звітного періоду. Із 1.01.2018 р. таку дотацію розподілятимуть у сумі не більше ніж 150 млн. грн. на одного сільськогосподарського товаровиробника на рік з урахуванням пов'язаних з таким товаровиробником осіб.

МОРАТОРІЙ НА ЗАСТОСУВАННЯ ШТРАФІВ

Штрафні санкції та пеню, передбачені ПК, не застосовуватимуть до сільськогосподарських підприємств – спецрежимників за заниження ними податкового зобов'язання з ПДВ або завищення бюджетного відшкодування, які виникли внаслідок порушення порядку розподілу податкового кредиту за звітні періоди з 1.01.2016 р. до 1.01.2017 р.

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ПОДАТКОВІ СТАВКИ І СОЦІАЛЬНІ, НЕОПОДАТКОВУВАНІ ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ

СТАВКИ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Податкові нововведення, що запроваджуються з наступного року законами №1791 від 20.12.2016 р. та №1797 від 21.12.2016 р., поширюються і на оподаткування доходів фізичних осіб.

Загальна ставка ПДФО не змінилася. Як і торік, її встановлено на рівні 18%. Утім, пункт 167.5 ПК законодавці доповнили новим підпунктом 167.5.4, згідно з яким введено ставку 9% для доходів у вигляді дивідендів за акціями та/або інвестиційними сертифікатами, корпоративними правами, що їх нараховують нерезиденти, інститути спільного інвестування і суб'єкти господарювання, які не є платниками податку на прибуток.

Проте ця норма має запроцювати лише одночасно із відповідним законом, який визначатиме правові основи організації та діяльності центрального органу виконавчої влади, на який покладається обов'язок забезпечувати запобігання, виявлення, припинення, розслідування і розкриття кримінальних правопорушень, об'єктом яких є фінансові інтереси держави та/або місцевого самоврядування (абз. 3 п. 1 розд. II Прикінцевих та перехідних положень Закону №1797).

НЕОПОДАТКОВУВАНІ ВИТРАТИ У ВІДРЯДЖЕННІ

Певних корективів зазнав підпункт "а" підпункту 170.9.1 ПК, зокрема щодо наявності підтверджених документів. Так, до оподаткованого доходу не включають:

- витрати на транспортні квитки або транспортні рахунки (багажні квитанції), в т.ч. електронні квитки, – за наявності посадкового талона, якщо його обов'язковість передбачена правилами перевезення відповідним видом транспорту, і розрахункових документів про їх придбання за всіма видами транспорту;

- суми добоових до країн із візовим режимом згідно з наказом про відрядження – за наявності документального підтвердження перебування особи у відрядженні (відмітки прикордонних служб про перетин кордону, проїзні документи, рахунки за проживання та/або будь-які інші документи, що підтверджують фактичне перебування особи у відрядженні).

Отже, тепер відмітки Держприкордонслужби у закордонному паспорті не є обов'язковою умовою для неоподаткування добоових, а посадковий талон до транспортних квитків теж не завжди буде обов'язковим документом.

Змінилися й розміри вітчизняних і закордонних добоових на 2017 рік.

Неоподатковувані суми добоових у межах України – до 320 грн. Особливості визначення: 0,1 мінімальної зарплати на 1 січня податкового року за кожен календарний день відрядження. Умови звільнення від оподаткування: добоові за календарний день не мають перевищувати 320 грн.

Неоподатковувані суми добоових за межами України – до 80 євро за кожен календарний день відрядження. Особливості визначення: за кожен день відрядження добоові визначають за офіційним обмінним курсом гривні до євро, встановленим НБУ, в розрахунок за кожен день відрядження. Умови звільнення від оподаткування:

- країни з безвізовим режимом – згідно з наказом про відрядження та відповідними первинними документами;

- країни з візовим режимом – згідно з наказом про відрядження і за наявності відміток прикордонних служб про перетин кордону, проїзних документів, рахунків за проживання та/або будь-яких інших документів, що підтверджують фактичне перебування особи у відрядженні.

ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДИ ФІЗИСІБ

Частина змін пов'язана з підвищенням удвічі розміру мінімальної зарплати. Замість того щоб відповідно збільшити й розміри неоподатковуваних доходів, їх, навпаки, зменшили удвічі. Однак з'явилися й нові види та розміри неоподатковуваних доходів.

Нижче наведено види доходу, неоподатковувану суму та пояснення щодо застосування звільнення.

Пенсійні внески за договорами недержавного пенсійного забезпечення (пп. "в" пп. 164.2.16 ПК): ≤ 8000 грн. (3200 × 2,5). Якщо сума внесків не перевищує 15% нарахованої роботодавцем працівнику суми зарплати протягом кожного звітного податкового місяця сплати пенсійного внеску.

Основна сума прощеного (анульованого) боргу чи кредиту (пп. "д" пп. 164.2.17, пп. 165.1.55 ПК): ≤ 800 грн. (3200 × 25%). Якщо прощення відбулося до закінчення строку позовної давності й це не пов'язано із процедурою банкрутства.

Лікування та медичне обслуговування платника податку або члена сім'ї фізособи першого ступеня споріднення, опікуваної дитини. Кошти, вартість майна чи послуг (пп. 165.1.19 ПК): без обмеження суми. У разі надання коштів – за умови документального підтвердження витрат, пов'язаних із наданням зазначеної допомоги (для членів сім'ї фізособи першого ступеня споріднення, дитини, яка перебуває під опікою або лікуванням платника податку, звільнення діє з 1.01.2017 р.).

Плата за здобуття освіти, підготовку чи перепідготовку (пп. 165.1.21 ПК): ≤ 9600 грн. (3200 × 3). За кожен повний або неповний місяць навчання, підготовки чи перепідготовки фізичної особи.

Допомога на поховання платника податку його роботодавцем. Кошти, вартість майна чи послуг (пп. "б" пп. 165.1.22 ПК): ≤ 4480 грн. (2240,00×2). У разі надання допомоги за останнім місцем роботи померлого працівника (у т.ч. перед виходом на пенсію).

Доходи від продажу власної продукції тваринництва (пп. 165.1.24 ПК): ≤ 160000 грн. (3200 × 50). У разі продажу продукції без отримання довідки про наявність земельних ділянок.

Дохід від зданого (проданого) брухту чорних металів (пп. 165.1.25 ПК): без обмеження розміру.

Стипендії, включаючи суму індексації (пп. 165.1.26 ПК): ≤ 2240 грн. Під час виплати з бюджету учню, студенту, курсанту військового навчального закладу, ординатору, аспіранту або ад'юнкту.

Вартість дарунків, а також призів переможцям та призерам спортивних змагань (пп. 165.1.39 ПК): ≤ 800 грн. (3200 × 25%). Не звільняються подарункові (призові) грошові виплати у будь-якій сумі.

Інвестиційний прибуток (пп. 165.1.52 ПК): без обмеження суми. За умови відповідності виплати визначенню інвестиційного прибутку за пп. 14.1.81-1 ПК.

Виплати чи відшкодування за рішенням профспілки (пп. 165.1.47 ПК): ≤ 2240 грн. протягом року сукупно. Не звільняються зарплата, інші виплати і відшкодування за цивільно-правовими договорами.

Нецільова благодійна допомога (пп. 170.7.3 ПК): ≤ 2240 грн. протягом звітного податкового року сукупно. Не звільняються профспілкові виплати членам профспілки за умов, передбачених пп. 165.1.47 ПК.

Благодійна допомога (пп. "б" пп. 170.7.8 ПК): ≤ 160000 грн. (3200 × 50). У разі надання допомоги на відновлення втраченого майна та на інші потреби за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів.

Військовий збір змін практично не зазнав. Загалом більшість доходів, звільнених за статтею 165 ПК від оподаткування ПДФО, не обкладаються військовим збором. Об'єктом оподаткування є лише доходи, перелічені у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.52 ПК.

ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІЛЬГИ

Загальна податкова соціальна пільга визначена підпунктом 169.1.1 ПК у розмірі, що дорівнює 50% розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи (у розрахунок на місяць), встановленому законом на 1 січня звітного податкового року. Тобто у 2017-му вона дорівнюватиме 800 грн. (1600 грн. × 0,5).

Гранична сума доходу, що дає право на застосування податкової соціальної пільги за підпунктом 169.4.1 ПК, становитиме 2240 грн. (1600 грн. × 1,4). Цей показник значно менший за встановлений на 2017 рік розмір мінімальної зарплати (3200 грн.). Отже, коло осіб, які матимуть право на застосування податкової соціальної пільги, значно звузилось.

ОГЛЯД ІНШИХ НОВОВВЕДЕНЬ ЩОДО ПДФО

Подовження строку сплати ПДФО.

Якщо оподатковуваний дохід надається у негрошовій формі або виплачується готівкою з каси податкового агента, то починаючи з 1.01.2017 р. податок сплачують (перераховують) до бюджету протягом трьох (раніше – одного) банківських днів, що настають за днем такого нарахування (виплати, надання). Відповідні зміни внесені до підпункту 168.1.4 ПК.

Дивіденди у грошовій формі.

З метою оподаткування до дивідендів прирівняли також платіж у грошовій формі, що його здійснює юрособа на користь свого засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини), доповнивши другим абзацом підпункту 14.1.49 ПК.

Пасивні доходи.

Із Податкового кодексу вилучено підпункт 167.5.3, який раніше визначав термін "пасивні доходи" для цілей розділу IV ПК. Тепер їх визначення містить підпункт 14.1.268 ПК. А до пасивних доходів включили страхові виплати й відшкодування.

Інвестиційний прибуток.

Порядок його визначення і розрахунку, а також обов'язок платника податку подати річну податкову декларацію, у якій відобразити загальний фінансовий результат, прописано у підпунктах 170.2.1, 170.2.2 ПК. Розраховують інвестиційний прибуток як позитивну різницю між доходом, отриманим платником податку від продажу окремого інвестиційного активу з урахуванням курсової різниці (за наявності), і вартістю цього активу, яку визначають на основі суми документально підтверджених витрат на його придбання.

Продаж рухомого майна.

Продавати (обмінювати) таке майно можна за посередництва юрособи (її філії, відділення, іншого відокремленого підрозділу) або представництва нерезидента чи фізособи-підприємця або шляхом укладення й оформлення договорів відчуження у присутності посадових осіб органів, які здійснюють реєстрацію транспортних засобів. Такі посередники (органи) виконують функції податкового агента щодо подання інформації про суму доходу і суму сплаченого до бюджету податку в порядку і строки, встановлені для податкового розрахунку. Сплачувати до бюджету податок з доходу від операцій з продажу (обміну) рухомого майна зобов'язаний платник податку самостійно під час укладання договору (абз. 2 п. 173.3 ПК). Органи, у присутності посадових осіб яких фізособи оформлюють договори купівлі-продажу (міни, поставки): здійснюють реєстрацію – за наявності оціночної або середньоринкової вартості такого рухомого майна і документа про сплату податку; подають щокварталу до контролюючого органу інформацію про такі договори (угоди), зазначаючи суму доходу і суму сплаченого до бюджету податку, в порядку і строки, встановлені для податкового розрахунку (абз. 7 п. 173.4 ПК).

Благодійна допомога.

Цільову благодійну допомогу, надану на лікування, платник податку має право використати протягом 24 календарних місяців, наступних за місяцем її отримання. Якщо набувач не використав допомогу протягом такого строку і не повернув її благодійнику після його спливу, він зобов'язаний включити невикористану суму такої допомоги до складу загального річного оподатковуваного доходу і сплатити відповідний податок (пп. 170.7.5 ПК).

Податкова знижка на навчання.

Знято обмеження (у 2016 році – 1930 грн.) для суми, яку включають до податкової знижки для витрат на навчання, здійснених платником податку (членом його сім'ї першого ступеня споріднення) протягом податкового (звітного) року на користь вітчизняних вищих та професійно-технічних навчальних закладів. Цьому не перешкодитиме тепер і факт отримання зарплати членом сім'ї першого ступеня споріднення, який здобуває освіту.

Розстрочення податкового зобов'язання.

Упродовж трьох років – до спливу строку позовної давності передбачено розстрочення суми податкового зобов'язання, нарахованого на суму боргу (кредиту, відсотків), прощеного (анульованого) кредитором за житловим (іпотечним) кредитом. Для розстрочення платник податку разом із декларацією подає до контролюючого органу заяву у довільній формі, у якій зазначає фактичну суму прощеного (анульованого) кредитором боргу. На підтвердження слід надати відповідні документи кредитора, а також стисло викласти пояснення обставин, які зумовили потребу у розстроченні. Погашають розстрочену суму рівними частинами щокварталу до 20-го числа місяця, наступного за календарним кварталом, починаючи з кварталу, що настає за тим, коли було подано заяву (абзаци 2 і 3 пп. "д" пп. 164.2.17 ПК).

ЄДИНИЙ ПОДАТОК: розмір ставок, сплата ЄСВ, виплата дивідендів

СТАВКИ ПОДАТКУ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ РІЗНИХ ГРУП

Розмір ставок єдиного податку для платників першої – третьої груп не змінився. Проте платники першої групи мають обчислювати його на основі оновленої бази оподаткування. Це передбачено Законом №1791, який дещо відкоригував пункти 293.1 та 293.2 ПК.

Отже, з 1 січня 2017 р. будуть застосовуватися такі ставки єдиного податку (п. 293.1 ПК):

- для платників першої групи – у відсотках (фіксовані ставки) розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня звітного року. Раніше податок обчислювали на основі розміру мінімальної заробітної плати;
- для платників другої групи – у відсотках (фіксовані ставки) розміру мінімальної зарплати, встановленої на 1 січня звітного року;

- для платників третьої групи – у відсотках доходу (для платників ПДВ – ставка, як і 2016 року, становить 3%, для неплатників ПДВ – 5% суми оподатковуваного доходу).

До прийняття відповідним органом місцевого самоврядування рішення про встановлення ставок місцевих податків і зборів на 2017 рік ставки єдиного податку, встановлені у 2016-му для платників першої групи, застосовуватимуться з коефіцієнтом 0,5.

Із початку 2017 року розмір мінімальної заробітної плати становитиме 3200 грн., тоді як прожитковий мінімум – 1600 грн. Тож максимальна ставка єдиного податку в 2017-му буде: для платників першої групи – 160 грн., для платників другої групи – 640 грн. на місяць.

Порядок сплати єдиного податку законодавці залишили без змін. Однак Законом №1791 збільшено ставки єдиного податку (у відсотках бази оподаткування) для четвертої групи (оновлений п. 293.9 ПК). Так, із 1 січня 2017 року порівняно (->) з 2016-им:

- для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) розмір ставок податку з одного гектара – 0,95 -> 0,81 (пп. 293.9.1 ПК);
- для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах і на поліських територіях, – 0,57 -> 0,49 (пп. 293.9.2 ПК);
- для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) – 0,57 -> 0,49 (пп. 293.9.3 ПК);
- для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, – 0,19 -> 0,16 (пп. 293.9.4 ПК);
- для земель водного фонду ставка залишилася на рівні 2016 року – 2,43 (пп. 293.9.5 ПК);
- для сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту, – 6,33 (пп. 293.9.6 ПК). Раніше ставка дорівнювала 5,4 (для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті, або надані їм у користування, у т.ч. на умовах оренди).

Законом №1791 із пункту 293.9 ПК вилучено норму про спеціалізацію під час виробництва (виращування) та переробки продукції рослинництва на закритому ґрунті.

Підрозділ 8 розділу XX ПК доповнено новим пунктом 5, згідно з яким індекс споживчих цін за 2015 рік для визначення величини коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки сільськогосподарських угідь (ріппі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ) для цілей оподаткування єдиним податком четвертої групи, застосовуватиметься зі значенням 100%.

СПЛАТА ЄСВ ФІЗОСОБАМИ-ЄДИНОПОДАТНИКАМИ

Як і раніше, у 2017 році фізособи-єдиноподатники мають сплачувати за себе єдиний соціальний внесок (ЄСВ). Вони самостійно визначають його розмір, але не нижче від мінімального страхового внеску, незалежно від того, чи отримували дохід. При цьому платники єдиного податку першої групи сплачують ЄСВ за себе на рівні 0,5 мінімального страхового внеску, встановленого для решти підприємців.

Розмір ЄСВ з 1.01.2017 р. становитиме:

- для платників першої групи – не менше ніж 352 грн. (3200 грн. x 22% x 0,5);
- для платників другої і третьої груп – не менше ніж 704 грн.

Водночас у 2017-му діятиме норма щодо звільнення від сплати ЄСВ за себе фізосіб-єдиноподатників, що є пенсіонерами за віком або інвалідами.

ВИПЛАТА ДИВІДЕНДІВ ПЛАТНИКАМИ III ТА IV ГРУП

Законом №1791 додано до розділу XIV ПК новий пункт 297.4, за яким дивіденди, що їх виплачують платники єдиного податку третьої групи (юридичні особи) та четвертої групи власникам корпоративних прав (засновникам таких платників єдиного податку), оподатковують за правилами, встановленими розділами II і IV ПК.

ІНШІ НОВОВВЕДЕННЯ ДЛЯ ЄДИНОПОДАТНИКІВ

Закон №1797 оновив підпункт 291.4.1 ПК: із 1 січня 2017 р. під час розрахунку загальної кількості осіб, які перебувають у трудових відносинах із платником єдиного податку – фізособою, разом із найманими працівниками, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами та у відпустці для догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку, не будуть враховувати й працівників, призваних на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

Із 1.01.2017 р. платниками єдиного податку четвертої групи можуть бути суб'єкти господарювання, які виробляють електричну енергію кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії (за умови, що дохід від реалізації такої енергії не перевищує 25% доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг суб'єкта господарювання (оновлений пп. 291.5-1.2 ПК).

Змінений Законом №1797 пункт 294.6 ПК передбачає, що при державній реєстрації припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізосіб – платників єдиного податку, останнім звітним періодом є період, у якому відповідний контролюючий орган отримав від державного реєстратора повідомлення про проведення цієї реєстрації. Раніше таким періодом вважали той, у якому до контролюючого органу подано заяву про відмову від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з припиненням провадження господарської діяльності.

ЄДИНИЙ СОЦІАЛЬНИЙ ВНЕСОК: особливості нарахування, сплати та обліку

МІНІМАЛЬНИЙ СТРАХОВИЙ ВНЕСОК І МАКСИМАЛЬНА ВЕЛИЧИНА БАЗИ НАРАХУВАННЯ

Законом №1774 внесено низку корективів до Закону "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 8.07.2010 р. №2464-VI (далі – Закон №2464). Новації зачепили саме підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність. Змінилися також розміри мінімального страхового внеску і максимальної величини бази нарахування ЄСВ.

Мінімальну зарплату на 2017 рік визначено у розмірі 3200 грн. Тому мінімальний страховий внесок протягом поточного року становитиме 704 грн. (3200 грн. x 22%).

Максимальна величина бази нарахування ЄСВ змінюватиметься упродовж 2017 року:

- з 1 січня – 40 000 грн. (1600 грн. x 25);
- з 1 травня – 42 100 грн. (1684 грн. x 25);
- з 1 грудня – 44 050 грн. (1762 грн. x 25).

СПЛАТА ЄСВ САМОЗАНЯТИМИ ОСОБАМИ

Серед приємних новин – хіба що звільнення від сплати ЄСВ фізосіб-підприємців, які перебувають на загальній системі оподаткування і є пенсіонерами за віком чи інвалідами. Для цього вони, мабуть, як і підприємці-єдиноподатники, мають подати письмову заяву довільної форми разом із підтвердними документами. Це може бути копія довідки МСЕК про встановлення групи інвалідності чи копія пенсійного посвідчення.

Звільнення від сплати ЄСВ не поширюється на фізосіб-підприємців, які вийшли на пенсію за вислугою років, а також на пенсіонерів (інвалідів), які провадять незалежну професійну діяльність.

Підприємці, які перебувають на загальній системі оподаткування, й особи, які провадять незалежну професійну діяльність, мають сплачувати єдиний внесок за кожен місяць у розмірі не меншому за мінімальний страховий внесок – незалежно від того, чи був отриманий дохід (прибуток).

СПЛАТА ЄСВ ПІДПРИЄМЦЯМИ

Підприємці, які перебувають на загальній системі оподаткування.

Мінімальна сума ЄСВ за місяць: не менше ніж мінімальний страховий внесок, навіть за місяці, за які не отримано доходу (прибутку), тобто у 2017 році – 704 грн. щомісяця. Строк сплати – до 10 числа наступного місяця. Норма Закону №2464 – п. 2 ч. 1 ст. 7, абз. 3 ч. 8 ст. 9.

Підприємці, які перебувають на спрощеній системі оподаткування.

Групи: перша: не менше ніж 0,5 мінімального страхового внеску, у 2017 р. – 352 грн.; друга і третя: не менше ніж мінімальний страховий внесок, у 2017 р. – 704 грн. Строк сплати – до 20-го числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок. Норма Закону №2464 – п. 3 ч. 1 ст. 5, абз. 3 ч. 8 ст. 9.

СПЛАТА ЄСВ ОСОБАМИ, ЩО ПРОВАДЯТЬ НЕЗАЛЕЖНУ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Не менше ніж мінімальний страховий внесок, навіть за місяці, за які не отримано доходу (прибутку), тобто у 2017 р. – 704 грн. щомісяця. Строк сплати – до 1 травня наступного року. Норма Закону №2464 – п. 2 ч. 1 ст. 7, абз. 4 ч. 8 ст. 9.

Отже, тим підприємцям-загальносистемникам, які тимчасово не провадять діяльності, краще її припинити. Для цього потрібно із заявою про припинення підприємницької діяльності звернутися до державного реєстратора або нотаріуса. Якщо діяльність буде припинено в січні чи лютому 2017 року, то останнім періодом, за який доведеться сплатити єдиний внесок, буде період із 1 січня до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності.

У разі припинення діяльності фізособи-підприємці та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, зобов'язані самі за себе подати звіт за Формою №Д5 із типом форми "ліквідаційна", у якій останнім звітним періодом зазначити період із дня закінчення попереднього звітного періоду до дня державної реєстрації припинення підприємницької діяльності (п. 8 розд. III Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого наказом Міністерства фінансів від 14.04.2015 р. №435).

Терміном сплати зобов'язань, визначених фізичною особою – підприємцем чи особою, яка провадить незалежну професійну діяльність, у звіті з позначкою "ліквідаційний", є день подання такого звіту. Відповідно, єдиний внесок необхідно сплатити до дати подання звіту.

ПРАВИЛА НАРАХУВАННЯ ЄСВ ДЛЯ РОБОТОДАВЦІВ

Загалом вони не змінилися, але варто звернути увагу на особливості нарахування єдиного внеску, пов'язані зі збільшенням удвічі розміру мінімальної зарплати і здійсненням доплати до неї. Адже тепер далеко не завжди вдасться заощадити шляхом переведення працівників на умови неповної зайнятості.

Органам Пенсійного фонду надали право у разі виявлення за результатами аналізу даних реєстру застрахованих осіб недостовірних відомостей про застрахованих осіб вимагати від платників єдиного внеску інформацію про ці відомості й усунення порушень (п. 5-1 ст. 13-1 Закону №2464). Узаконено також обмін інформацією із Державною службою з питань праці та Державною фіскальною службою з метою виявлення фактів використання праці неформальних працівників і порушень законодавства про працю. Відповідний порядок має затвердити Пенсійний фонд за погодженням із Міністерством соціальної політики.

АКЦИЗНЕ ОПОДАТКУВАННЯ:

чергові зміни ставок, умов маркування, оформлення накладних

СТАВКИ НА АЛКОГОЛЬНІ НАПОЇ

Підвищення специфічних ставок:

- пиво, міцне вино (з доданням алкоголю), ігристі вина, вермути – на 12%;
- сидр та перрі (без додання алкоголю), інші зброджені напої (із вмістом спирту менш 8,5%) – на 11,5%;
- спирт етиловий та міцні алкогольні напої, інші зброджені напої, а також напої за кодами згідно УКТ ЗЕД 2103 90 30 00 та 2106 90 із вмістом спирту більше 8,5% – на 20%.

Зниження ставок:

- легкі алкогольні напої (із вмістом спирту менше 8,5%) за кодами УКТ ЗЕД 2208 90 69 00 та 2208 90 78 00 – на 40%.

СТАВКИ НА ТЮТЮНОВУ СИРОВИНУ І ВИРОБИ

Специфічна ставка підвищується на 40% для всіх видів продукції:

- тютюнова сировина, тютюнові відходи, тютюн готовий для вживання, сигари та сигарилли;
- сигарети (з фільтром і без), при цьому адвалорну ставку податку залишено на тому ж рівні – 12%.

Мінімальне акцизне податкове зобов'язання збільшено – із 425,75 грн. до 596,05 грн.

ПІДВИЩЕННЯ СТАВОК НА ПАЛЬНЕ ТА НАФТОПРОДУКТИ

Легкі дистилати, бензини моторні, ефіри, антидетонатори – на 25%.

Важкі дистилати та мазути – на 40-50%.

Скrapлений газ (пропан-бутан) – на 68%.

Бензол, толуол, ксилол – на 27%.

Біодизель – на 9%.

Альтернативне моторне паливо – на 35%.

ІНШІ ЗМІНИ В АКЦИЗНОМУ ОПОДАТКУВАННІ

Сплата податку дозволяється впродовж 5 днів після придбання акцизних марок. Несвоєчасна сплата при цьому підпадає під штраф у розмірі 20% від розміру податкового зобов'язання.

Уточнено умови маркування імпортованих алкогольних напоїв, зокрема, сума акцизного податку на марці має відповідати сумі, визначеній на основі показників (міцність продукції, місткість тари, розмір ставок), діючих на момент виробництва марки.

Акцизні накладні мають складатися та реєструватися у всіх випадках використання пального (в тому числі, але не виключно, при власному споживанні пального).

Реалізація пального у тарі до 2 літрів вважається оподаткованою операцією (наприклад, продаж моторного масла в роздріб або на автозаправній станції).

Скасовано акцизний податок з роздрібною реалізацією пального.

Примітка. Зміни, внесені Законом №1791 стосовно ставок акцизного податку на алкогольні напої, що підлягають маркуванню марками акцизного податку (пп. 215.3.1 п. 215.3 ст. 215 ПК) набирають чинності з 1 березня 2017 року.

РЕЄСТРАТОРИ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ:

порядок застосування РРО окремими суб'єктами господарювання

РРО ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАЛЬНОГО

Новачі не оминули й порядку застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО). Законом №1791 внесено зміни до Закону "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" від 6.07.1995 р. №265/95-ВР (далі – Закон про РРО) та пункту 296.10 ПК.

Насамперед зміни у порядку застосування РРО зачепили суб'єктів господарювання, які реалізують паливо. Адже з 2017 року для таких суб'єктів господарювання запроваджено додаткову вимогу – під час попереднього програмування РРО для пального слід зазначити не лише найменування, ціну та кількість, а й код товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД.

У разі проведення розрахункових операцій через РРО без дотримання згаданого режиму попереднього програмування до суб'єктів господарювання застосовуватимуть штрафні санкції у розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

ПРО ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНІЧНО СКЛАДНИХ ПОБУТОВИХ ТОВАРІВ

Ще одна РРО-новація стосується суб'єктів господарювання, які здійснюють реалізацію технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту. Адже для них запроваджено обов'язкове застосування РРО під час реалізації таких товарів.

Це нововведення поширюється і на підприємців-єдиноподатників незалежно від обраної ними групи єдиного податку й обсягу річного доходу.

Тобто застосовувати РРО в разі продажу технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту, мають як єдиноподатники першої групи, які здійснюють діяльність на ринках, так і єдиноподатники другої і третьої груп, незалежно від обсягу річного доходу. Для них визначальною умовою для застосування РРО є реалізація відповідного виду товарів, а саме – технічно складних побутових товарів, що підлягають гарантійному ремонту.

Поняття "технічно складні побутові товари, що підлягають гарантійному ремонту" наведено у Законі "Про захист прав споживачів" від 12.05.1991 р. №1023-XII (далі – Закон №1023). Зокрема, технічно складні побутові товари, що підлягають гарантійному ремонту, – це непродовольчі товари широкого вжитку (прилади, машини, устаткування тощо), які складаються з вузлів, блоків, комплектувальних виробів, відповідають вимогам нормативних документів, мають технічні характеристики, супроводжуються експлуатаційними документами і на які встановлено гарантійний строк (п. 25-1 ст. 1 Закону №1023).

Але для визначення обов'язку застосування РРО Кабінет Міністрів має встановити перелік груп технічно складних побутових товарів, які підлягають гарантійному ремонту (обслуговуванню) або гарантійній заміні. Для цього законодавці надали тримісячний строк із дня набрання чинності Законом №1791 (тобто до 31.03.2017 р.).

Як пояснює Міністерство фінансів, норми Закону про РРО аж ніяк не пов'язані з наявним переліком товарів, наведеним у Порядку гарантійного ремонту (обслуговування) або гарантійної заміни технічно складних побутових товарів, затвердженому постановою Кабміну від 11.04.2002 р. №506. Тож наразі для підприємців-єдиноподатників застосування РРО при продажу технічно складних побутових товарів тимчасово відтермінується (до встановлення Кабінетом Міністрів переліку відповідних груп товарів).

МАЙНОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ:

ПОДАТОК НА НЕРУХОМІСТЬ, ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК, ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

ПОДАТОК НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Більшість змін, внесених Законом №1791 від 20.12.2016 р. та Законом №1797 від 21.12.2016 р., стосуються визначення об'єкта оподаткування податком на майно, відмінне від земельної ділянки (далі – податок на нерухомість), а саме – розширено перелік нерухомості, яка не є об'єктом оподаткування цим податком. Такий перелік поповнили:

- об'єкти нежитлової нерухомості визначених Кабміном баз олімпійської та паралімпійської підготовки;

- об'єкти житлової нерухомості, що належать багатодітним чи прийомним сім'ям, у яких виховується п'ять і більше дітей;

- об'єкти нежитлової нерухомості державних та комунальних дитячих санаторно-курортних закладів, закладів оздоровлення і відпочинку дітей, центрів олімпійської підготовки, шкіл вищої спортивної майстерності, центрів фізичного здоров'я населення, центрів з розвитку фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-юнацьких спортивних шкіл, а також зазначені вище заклади, які є неприбутковими чи перебувають на балансі неприбуткових підприємств, установ та організацій. При цьому у разі вилучення названих закладів з Реєстру неприбуткових установ та організацій платник має подати декларацію протягом 30 календарних днів із дня вилучення, а податок сплатити – починаючи з місяця, наступного за місяцем, в якому сталося вилучення (пп. 266.2.2 ПК);

- об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, що розташовані на території населених пунктів на тимчасово окупованій території та/або території населених пунктів на лінії зіткнення. Такі об'єкти не оподатковуються тимчасово – у період із 14.04.2014 р. до 31 грудня року завершення антитерористичної операції. Якщо впродовж зазначеного періоду платник усе ж нарахував і сплатив суми податку на нерухомість, то відповідно до статті 266 ПК такі суми вважаються надміру сплаченими грошовими зобов'язаннями і підлягають поверненню (п. 38.6 підрозд. 10 розд. XX ПК).

Окрім встановлення додаткових об'єктів, які не є об'єктами оподаткування, визначено й додаткові об'єкти, стосовно яких можуть бути надані пільги з податку на нерухомість.

Зокрема, для фізичних осіб з огляду на їхній майновий стан і рівень доходів місцеві ради можуть встановити пільги щодо об'єктів не лише житлової, а й нежитлової нерухомості. Крім того, місцеві ради залежно від майна, що є об'єктом оподаткування, мають право встановити пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості. Очевидно, при цьому місцеві ради зважатимуть на статус, цільове призначення та/або інші характеристики таких об'єктів нерухомого майна.

Наразі п'ятикратний розмір неоподаткованої площі об'єкта(тів), за перевищення якого фізичні особи не можуть користуватися пільгами з податку на нерухомість, визначається за підпунктом 266.4.1 ПК, а не за рішенням місцевої ради.

Обчислюючи розмір податку на нерухомість, слід мати на увазі, що до прийняття місцевою радою рішення про встановлення ставки цього податку на 2017 рік, будуть застосовуватися раніше встановлені місцевою радою ставки податку із коефіцієнтом 0,5.

Зважаючи на збільшення удвічі розміру мінімальної заробітної плати (МЗП) законодавці удвічі зменшили окремі ставки та величини, що мають прив'язку до МЗП. Відтак максимальну ставку податку на нерухомість знижено з 3% до 1,5% розміру МЗП за 1 квадратний метр бази оподаткування.

Місцеві ради мають інформувати контролюючі органи про прийняті рішення щодо ставок і наданих пільг зі сплати податку на нерухомість до 25 грудня року, що передує звітному (а не до 1 лютого поточного року, як раніше). При цьому подавати таку інформацію потрібно за затвердженою Кабінетом Міністрів формою. Відповідний нормативно-правовий акт має бути прийнятий до 1.04.2017 р.

ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК

Через збільшення удвічі розміру мінімальної заробітної плати переглянуто і середньоринкову вартість легкових автомобілів, які є об'єктом оподаткування транспортним податком. Вона має перевищувати не 750, а 375 розмірів МЗП.

Як і раніше, вартість авто має визначати Міністерство економічного розвитку і торгівлі станом на 1 січня податкового (звітного) року з огляду на марку, модель, рік випуску, об'єм циліндрів двигуна, тип пального. Водночас, вже не будуть визначальними під час встановлення середньоринкової вартості легкових автомобілів для оподаткування транспортним податком такі дані, як тип двигуна, тип коробки передач чи пробіг. Перелік відповідних автомобілів Мінекономрозвитку зобов'язаний щороку оприлюднювати на своєму офіційному веб-сайті до 1 лютого податкового (звітного) року.

ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Із початку 2017 року від сплати земельного податку додатково звільнюються державні та комунальні дитячі санаторно-курортні заклади і заклади оздоровлення й відпочинку, центри олімпійської підготовки, школи вищої спортивної майстерності, центри фізичного здоров'я населення, центри з розвитку фізичної культури і спорту інвалідів, дитячо-юнацькі спортивні школи, а також зазначені вище заклади, які є територією населених пунктів на балансі неприбуткових підприємств, установ та організацій. У разі вилучення таких закладів із Реєстру неприбуткових установ та організацій платник податку подає декларацію протягом 30 календарних днів із дня вилучення, а податок сплачує починаючи з наступного місяця.

Суб'єктів космічної діяльності, які отримали ліцензію на її провадження та беруть участь у реалізації ратифікованих Верховною Радою міжнародних договорів (угод) з питань космічної діяльності щодо створення космічної техніки, звільнено від сплати земельного податку за земельні ділянки виробничого призначення до 1.01.2023 р.

Не сплачуватимуть плату за землю (як земельний податок, так і орендну плату за земельні ділянки державної та комунальної власності) фізичні та юридичні особи за земельні ділянки, розташовані на тимчасово окупованій території та/або території населених пунктів на лінії зіткнення (пункт 38.7 підрозділ 10 розділ XX ПК). За аналогією з податком на нерухомість звільнення від оподаткування платою за землю передбачене також на період із 14.04.2014 р. до 31 грудня року завершення антитерористичної операції. Нараховані та сплачені у цей період суми плати за землю відповідно до статей 269-289 ПК вважаються надміру сплаченими грошовими зобов'язаннями і підлягають поверненню.

Водночас законодавчими змінами до підпункту 282.1.4 пункту 282.1 статті 282 ПК встановлено, що пільги стосовно сплати земельного податку для юридичних осіб не розповсюджуються на національні та державні дендрологічні парки, тобто з 2017 року ці парки зобов'язані будуть сплачувати земельний податок відповідно до законодавства України.

Щодо фізичних осіб, які звільнені від сплати земельного податку на підставі пункту 281.1 ПК і мають у власності кілька земельних ділянок одного виду використання, то вони мають право на власний розсуд обрати й надалі змінити ділянку для застосування пільги. Для цього фізособа має до 1 травня поточного року подати відповідну письмову заяву у довільній формі до контролюючого органу за місцем знаходження земельної ділянки. Пільгу починають застосовувати до обраної ділянки з базового податкового (звітного) періоду, в якому подано заяву.

Ставки земельного податку практично не зазнали змін. Єдине – встановлено нижнє граничне значення ставки для сільськогосподарських угідь. А саме:

- не менше ніж 0,3% нормативної грошової оцінки земельної ділянки (якщо її проведено);

- не менше ніж 0,3% нормативної грошової оцінки одиниці площі ріллі по окремому регіону, якщо нормативну грошову оцінку земельних ділянок за межами населених пунктів не проведено.

Більш відчутно змінилися граничні розміри орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності. Так, для більшості неприватних земель мінімальний розмір річної суми платежу з орендної плати вже не буде сталою та універсальною величиною (3% нормативної грошової оцінки земельної ділянки). Тепер він прив'язаний до розміру земельного податку – не менше ніж один розмір, встановлений для відповідної категорії земельних ділянок на відповідній території.

У зв'язку з цим ускладнилася й процедура обчислення мінімально можливого розміру орендної плати, позаяк для цього потрібно "підняти" відповідне рішення конкретної місцевої ради і з'ясувати розмір земельного податку для конкретно цієї категорії земельних ділянок.

Вищенаведене не стосується лише пасовищ у населених пунктах, яким надано статус гірських, а також баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, перелік яких затверджує Кабінет Міністрів. Для них мінімальний граничний розмір орендної плати не встановлений, а от максимальний становить один розмір земельного податку для пасовищ та 0,1% нормативної грошової оцінки земельної ділянки – для баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки.

Під час обчислення розміру плати за землю слід мати на увазі, що індекс споживчих цін за 2016 рік, що використовують для визначення коефіцієнта індексації нормативної грошової оцінки земель, застосовується зі значенням:

- для сільськогосподарських угідь (ріллі, багаторічних насаджень, сіножатей, пасовищ та перелогів) – 100%;

- для земель несільськогосподарського призначення – 106%.

Для наступних періодів, якщо індекс споживчих цін перевищує 115%, такий індекс застосовуватимуть зі значенням 115.

Серед інших законодавчих змін слід відзначити уточнення процедури нарахування земельного податку фізичним особам. Його нараховують контролюючі органи за місцем знаходження земельної ділянки, а податкове повідомлення-рішення про внесення податку надсилають платникові за місцем його реєстрації.

Конкретизовано також, що в разі переходу права власності на земельну ділянку від одного власника – фізичної особи до іншого після 1 липня поточного року контролюючий орган надсилає (вручає) попередньому власникові нове податкове повідомлення-рішення. Як наслідок, попереднє податкове повідомлення-рішення вважається скасованим (відкликаним).

Платники, які не згодні із застосовуваними даними під час нарахування земельного податку, мають право звернутися з письмовою заявою до контролюючого органу за місцем знаходження земельної ділянки для проведення звірки даних щодо розміру площі земельної ділянки, права на користування пільгою зі сплати податку, розміру ставки податку, нарахованої суми податку.

Якщо зазначені платником дані підтверджені оригіналами відповідних документів (правовстановлювальних, щодо користування пільгою), то контролюючий орган протягом 10 робочих днів проводить перерахунок суми податку і надсилає (вручає) платникові нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє податкове повідомлення-рішення, відповідно, вважається скасованим (відкликаним).

Насамкінець, варто звернути увагу на те, що і в Законі №1791, і в Законі №1797 спеціально застережено, що у 2017 році до рішень, прийнятих органами місцевого самоврядування про встановлення місцевих податків і зборів (до яких належить і податок на майно) не застосовують вимоги ПК щодо:

- принципу стабільності (недопущення зміни будь-яких елементів податків і зборів пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду);

- офіційного оприлюднення місцевою радою рішення про встановлення місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду;

- прийняття місцевою радою рішення про встановлення місцевих податків і зборів до початку наступного бюджетного періоду.

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК І РЕНТНА ПЛАТА: порядок справляння та подання звітності

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Законом №1791 внесено зміни до статей 243-248 ПК. Зокрема, з 1 січня 2017 року збільшено порівняно з діючими у 2016-му на 12 відсотків ставки екологічного податку за викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, за скиди окремих забруднюючих речовин у водні об'єкти, за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені), за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензійний строк.

Збільшені ставки повинні застосовуватися платниками податку при обрахуванні податкових зобов'язань за перелічені вище об'єкти оподаткування, що виникли з 1 січня 2017-го.

Статтю 250 ПК базовим податковим (звітним) періодом для екологічного податку визначено календарний квартал.

Відповідно до пункту 250.2 статті 250 ПК платники податку складають податкові декларації за формою, затвердженою наказом Міністерства фінансів від 17.08.2015 р. №715, яку подають протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, до контролюючих органів та сплачують податок протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації:

- за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти, розміщення протягом звітного кварталу відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах – за місцем розміщення стаціонарних джерел, спеціально відведених для цього місць чи об'єктів;

- за утворення радіоактивних відходів та тимчасове зберігання радіоактивних відходів понад установлені особливими умовами ліцензії строк – за місцем перебування платника на податковому об'єкті у контролюючих органах.

Граничними термінами подання податкових декларацій та сплати податкових зобов'язань з екологічного податку вважаються за:

- IV квартал 2016 р. – 9 лютого 2017 р., а останнім днем сплати податку – 17 лютого 2017 р.;

- I квартал 2017 р. – 10 травня та 19 травня 2017 р. відповідно;

- II квартал 2017 р. – 9 серпня та 18 серпня 2017 р. відповідно;

- III квартал 2017 р. – 9 листопада та 17 листопада 2017 р. відповідно;

- IV квартал 2017 р. – 9 лютого та 19 лютого 2018 р. відповідно.

Якщо платник екологічного податку з початку звітного року не планує здійснення викидів, скидів забруднюючих речовин, розміщення відходів, утворення радіоактивних відходів протягом звітного року, то такий платник повинен повідомити про це відповідний контролюючий орган за місцем розташування джерел забруднення та скласти заяву довільної форми про відсутність у нього у звітному році об'єкта обчислення екологічного податку. В іншому разі платник податку зобов'язаний подавати декларації відповідно до вимог ПК.

РЕНТНА ПЛАТА

За спеціальне використання лісових ресурсів.

Платники, об'єкт оподаткування, ставки, порядок обчислення і сплати рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів визначені статтями 256 та 257 - 258 ПК.

Водночас згідно з пунктом 111 розділу I Закону №1797 пункт 257.5 статті 257 доповнено абзацом другим такого змісту:

"Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів сплачується лісокористувачами щокварталу рівними частинами від суми рентної плати, зазначеної в спеціальних дозволах, виданих у відповідному календарному році, крім сум рентної плати, сплачених відповідно до підпунктів "а" і "б" підпункту 256.11.6 пункту 256.11 статті 256 цього Кодексу".

Відповідно до підпункту 256.11.6 пункту 256.11 статті 256 ПК лісокористувачі щокварталу складають податкову декларацію з рентної плати наростаючим підсумком з початку року, за винятком:

а) лісокористувачів, якими до отримання лісорубних та лісових квитків рентна плата вноситься в каси суб'єктів лісових відносин:

- фізичних осіб, а також фізичних осіб – підприємців, яким видано лісорубні та лісові квитки;

- лісокористувачів (крім фізичних осіб - підприємців, яким видано лісові квитки), у яких сума рентної плати в лісорубному чи лісовому квитках не перевищує 25 відсотків однієї мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня року, в якому сплачується рентна плата;

б) лісокористувачів з іншої області, які сплачують рентну плату повністю до видачі їм спеціального дозволу за місцезнаходженням лісової ділянки, на якій здійснюється заготівля деревини.

Пунктом 21 Закону №1791 внесено зміни до статті 256 ПК та збільшено ставки рентної плати, які застосовуються при обчисленні податкових зобов'язань з рентної плати за результатами господарської діяльності у 2017 році. Зазначену норму запроваджено пунктом 1 розділу II Прикінцевих та перехідних положень Закону №1791 починаючи з 1 січня 2017-го.

Платники рентної плати обчислюють суму наростаючим підсумком з початку року та складають податкові декларації за формами, затвердженими наказом Мінфіну від 17.08.2015 р. №719 (за IV квартал 2016 р.), наказом Мінфіну від 7.11.2016 р. №927 (за I - IV квартали 2017 р.).

Податкові декларації подаються платниками рентної плати контролюючим органам за місцезнаходженням лісової ділянки (підпункт 257.3.5 пункту 257.3 статті 257 ПК).

При цьому, відповідно до підпункту 256.11.1 пункту 256.11 статті 256 ПК, сума рентної плати обчислюється суб'єктами лісових відносин, які видають спеціальні дозволи, і зазначається у таких дозволах.

Граничними термінами подання податкової звітності та сплати податкових зобов'язань з рентної плати є:

за IV квартал 2016 р. – 9 та 17 лютого 2017 р. відповідно;

за I квартал 2017 р. – 10 та 19 травня 2017 р. відповідно;

за II квартал 2017 р. – 9 та 19 серпня 2017 р. відповідно;

за III квартал 2017 р. – 9 та 17 листопада 2017 р. відповідно;

за IV квартал 2017 р. – 9 та 19 лютого 2018 р. відповідно.

За користування надрами для видобування корисних копалин.

Стаття 252.1 ПК. Додано пункт 252.1.6, який передбачає збільшення кола платників рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Зокрема, це – суб'єкти господарювання, що виконують роботи, для ведення яких необхідно отримання погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Стаття 252.3.3 ПК. Додано вказаний пункт і відповідно розширено базу оподаткування по рентній платі за користування надрами для видобування корисних копалин. Так, із 1 січня 2017 року до об'єкту оподаткування включено: обсяг товарної продукції – видобутої корисної копалини (мінеральної сировини), що є результатом господарської діяльності з видобування

корисних копалин з надр на території України, її континентального шельфу і виключної (морської) економічної зони, у тому числі обсяг мінеральної сировини, що утворюється під час виконання робіт, для проведення яких необхідно отримання погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр, у т.ч. під час виконання робіт в акваторіях водних об'єктів.

Стаття 252.8 ПК. Внесено з 1 січня 2017-го до статті 252.8 про коригування суми доходу. Сума зменшується також на суму витрат платника, пов'язаних з операціями передпродажної підготовки, у тому числі пакуванням, фасуванням (бутелюванням).

За користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Стаття 253.5 ПК. У 2016 р. ставка для зберігання природного газу становила 0,38 грн. на рік за тис. куб. метрів активного об'єму, а з 1 січня 2017 р. – 0,42.

За користування надрами для видобування нафти.

Стаття 252.20 ПК. У 2016 році для свердловин до 5000 метрів ставка становила 45%, з 1 січня 2017-го буде 29%.

За користування радіочастотним ресурсом України.

Стаття 254.4 ПК. З 1 січня 2017 року ставки для відповідного виду радіозв'язку викладено в новій редакції. В середньому проти 2016-го збільшено в 1,116 -1,12 разів. Введено нові коефіцієнти, що застосовуються до ставок для окремих видів радіозв'язку в залежності від діапазону радіочастот – зокрема, появились підвищуючі коефіцієнти 1,2 та 1,4.

За спеціальне використання води.

Стаття 255 ПК. З 1 січня 2017 року викладено в новій редакції ставки плати для відповідного виду водних об'єктів, басейну річок, розташування водних об'єктів у відповідному регіоні. У середньому, порівняно із 2016-им, ставки збільшено в 1,104 рази.

НОВЕ В ОПЛАТІ ПРАЦІ: оклади, надбавки, доплати, компенсації

СКЛАДОВІ МІНІМАЛЬНОГО РОЗМІРУ ЗАРПЛАТИ

Із 1 січня 2017 року мінімальна заробітна плата в місячному розмірі становитиме 3200 грн. Законом №1774 поняття мінімальної заробітної плати приведено у відповідність з міжнародними нормами, зокрема, шляхом:

- визначення мінімальної заробітної плати як нижньої межі оплати праці, що гарантується державою;
- встановлення мінімального посадового окладу в розмірі, не меншому від прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року;
- незастосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини при побудові схем посадових окладів, визначенні плати за надання адміністративних послуг, судового збору, суми податків тощо.

Мінімальна заробітна плата є державною соціальною гарантією, обов'язковою на всій території України для підприємств, установ, організацій усіх форм власності й господарювання та фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, за будь-якої системи оплати праці.

Змінами, внесеними Законом №1774 до КЗпП та Закону про оплату праці, визначено, що мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці.

Для забезпечення мінімального розміру заробітної плати працівника враховуватиметься не лише його посадовий оклад, а й доплати, надбавки, заохочувальні та компенсаційні виплати.

У разі якщо працівнику встановлено доплати за роботу в шкідливих умовах праці, то такі доплати мають виплачуватись понад розмір мінімальної заробітної плати (3200 грн.).

Якщо умовами оплати праці передбачено підвищення посадових окладів працівників, наприклад, за роботу на підприємствах, розташованих на території населених пунктів, яким надано статус гірських, роботу в певних типах закладів, шкідливих та важких умовах праці, то зазначене підвищення враховується до мінімальної заробітної плати.

ДОПЛАТА ДО МІНІМАЛЬНОГО РІВНЯ

Розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати, а саме – 3200 грн.

При цьому якщо працівник виконав місячну норму, а нарахована йому заробітна плата є меншою за розмір мінімальної заробітної плати, то роботодавець повинен провести доплату до рівня мінімальної заробітної плати, яку слід виплачувати щомісяця одночасно із заробітною платою.

Зазначене правило не застосовується у разі укладення трудового договору про роботу на умовах неповного робочого часу, а також при невиконанні працівником у повному обсязі місячної (годинної) норми праці. Тоді мінімальна заробітна плата розраховується і виплачується пропорційно до виконаної норми праці.

Час простою не з вини працівника оплачується відповідно до норм ст. 113 КЗпП не нижче двох третин тарифної ставки встановленого працівникові розряду (окладу) без проведення доплати до рівня мінімальної заробітної плати.

При запровадженні підсумованого обліку робочого часу з обліковим періодом місяць робота понад нормальну тривалість робочого часу за обліковий період оплачується як надурочна і зазначена виплата здійснюється понад розмір мінімальної заробітної плати.

Якщо робота при підсумованому обліку робочого часу виконується у межах встановленої працівнику тривалості робочого часу, яка є меншою від нормальної тривалості робочого часу, відповідно до графіка роботи, йому нараховується заробітна плата в розмірі, не нижчому від мінімальної заробітної плати.

Для підприємств, на яких встановлено підсумований облік робочого часу, з метою зменшення годин надурочної роботи та навантаження на фонд оплати праці рекомендовано застосовувати такі облікові періоди, як півріччя, рік.

Доплата до рівня мінімальної заробітної плати розраховується в кінці місяця, коли відома її сума за відпрацьований час, а виплачується разом із заробітною платою за другу половину місяця. Тому при нарахуванні та виплаті заробітної плати за першу половину місяця (аванс) розраховувати та виплачувати доплату до мінімальної не потрібно.

ОПЛАТА ПРАЦІ У БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Постановою Кабінету Міністрів "Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери" від 28.12.2016 р. №1037 визначено, що з 1.01.2017 р. посадові оклади (тарифні ставки) за Єдиною тарифною сіткою (ЄТС) розраховуються виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1-го тарифного розряду, встановленого у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року, тобто 1600 грн.

Таким чином, керівники установ, закладів та організацій бюджетної сфери мають забезпечити встановлення із 1.01.2017 р. у штатних розписах нових посадових окладів, розрахованих виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1-го тарифного розряду ЄТС на рівні 1600 грн.

Крім того, для недопущення "зрівнялівки" в оплаті праці некваліфікованих та кваліфікованих працівників на рівні мінімальної заробітної плати керівникам установ, закладів та організацій бюджетної сфери доручено забезпечити в межах фонду оплати праці диференціацію заробітної плати шляхом встановлення доплат, надбавок, премій з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його праці.

Підвищення мінімальної заробітної плати не може бути підставою для звільнення.

ЗМІНА ІСТОТНИХ УМОВ ПРАЦІ

У зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці допускається зміна істотних умов праці при продовженні роботи за тією самою спеціальністю, кваліфікацією чи посадою (ст. 32 КЗпП).

Про зміну істотних умов праці (систем та розмірів оплати праці, пільг, режиму роботи, встановлення або скасування неповного робочого часу, суміщення професій, зміну розрядів і найменування посад та інших) працівник має бути повідомлений не пізніше ніж за два місяці.

Неповний робочий час або неповний робочий тиждень може встановлюватись як при прийнятті на роботу, так і пізніше лише за угодою між працівником та роботодавцем. Оплата праці у такому разі проводиться пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку.

Пунктом 10 постанови №9 визначено, зокрема, що зміною в організації виробництва і праці визнається раціоналізація робочих місць, запровадження нових форм організації праці, у тому числі перехід на бригадну або індивідуальну форму, впровадження передових методів, технологій тощо.

Таким чином, змінювати істотні умови праці роботодавець має право лише за наявності змін в організації виробництва та праці.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: нарахування, виплата, обмеження

ОБМЕЖЕННЯ У ВИПЛАТІ ПЕНСІЙ

Згідно зі змінами, внесеними Законом 1774 від 6.12.2016 р. до Закону "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" №1058 (ст. 47), у період з 1.01.2017 р. по 31.12.2017 р. особам, які займають посади державної служби, визначені Законом "Про державну службу" №889, або працюють на посадах та на умовах, передбачених законами №1697, №1402, призначені пенсії/щомісячне довічне грошове утримання не виплачуються.

У період роботи на інших посадах/роботах пенсія, розмір якої перевищує 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачується в розмірі 85% призначеного розміру, але не менше 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.

Аналогічні зміни внесені і до ст. 37 Закону №3723. Так, тимчасово, у період з 1.01.2017 р. по 31.12.2017 р., особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія п. 1 ст. 10 Закону №3551, та осіб, на яких поширюється дія Закону №203), які займають посади державної служби, визначені Законом №889, а також працюють на посадах і на умовах, передбачених законами №1697, №1402, пенсії/щомісячне довічне грошове утримання виплачуються не будуть.

У період роботи на інших посадах/роботах пенсія, призначена відповідно до ст. 37 Закону №3723, розмір якої перевищує 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачується в розмірі 85% призначеного розміру, але не менше 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.

Зазначений порядок виплати пенсій поширюється і на пенсії, призначені відповідно до законів №1402, №1697, №2728 (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія п. 1 ст. 10 Закону №3551).

Щодо працівників дипломатичної служби, яким пенсію призначено за віком відповідно до Закону про пенсійне страхування, то до 31.12.2017 р., в період їх роботи на дипломатичній посаді, пенсія не виплачуватиметься.

Змін зазнав і порядок виплати пенсій, зокрема судовим експертам, службовцям Національного банку, посадовим особам органів місцевого самоврядування, помічникам-консультантам народного депутата України. Так, починаючи з 1.01.2017 р. і до 31.12.2017 р. – у період роботи осіб на зазначених посадах – пенсії, призначені відповідно до законодавства України, розмір яких перевищує 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85% призначеного розміру, але не менше 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність.

ПЕНСІЯ НАУКОВИМ ПРАЦІВНИКАМ

Порядок виплати пенсії науковим (науково-педагогічним) працівникам залежить від того, коли наукова пенсія призначена і в якій установі та на якій посаді особа продовжує працювати.

Статтею 37 Закону №848 встановлено, що для осіб, яким наукову пенсію призначено до набрання чинності Законом №3668 (1.10.2011 р.) і які займають посади державної служби, визначені Законом №889, а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами №1697, №1402, №2790, пенсія виплачується в розмірі, обчисленому відповідно до Закону про пенсійне страхування.

Якщо ж науковий (науково-педагогічний) працівник, отримуючи наукову пенсію, продовжує працювати на науковій посаді, то пенсія йому виплачується в розмірі 85% від розміру пенсії, визначеного Законом №848.

Пенсія, призначена особам відповідно до Закону №848 після набрання чинності Законом №3668 (1.10.2011 р.), у період роботи на посадах, які дають право на призначення пенсії в порядку та на умовах, передбачених Законом №848, які займають посади державної служби, визначені Законом №889, а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами №1697, №1402, №2790, виплачується в розмірі, обчисленому відповідно до Закону про пенсійне страхування.

Тимчасово, по 31.12.2017 р., у період роботи наукового (науково-педагогічного) працівника на інших посадах (крім випадків, передбачених вище, зокрема, робота на посадах державної служби, суддів, прокурорів, а також наукових (науково-педагогічних) працівників, пенсія яким призначена після 1.10.2011 р.), пенсії, призначені відповідно до ст. 37 Закону №848, розмір яких перевищує 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність, виплачуються в розмірі 85% призначеного розміру, але не менше 150% прожиткового мінімуму, встановленого для осіб, які втратили працездатність. Після звільнення з роботи виплата пенсії поновлюється.

Слід зауважити, що вказаний порядок виплати пенсій не поширюється на інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи та учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія п. 1 ст. 10 Закону №3551. Незалежно від місця, посади і умов роботи їм виплачуватимуться пенсії в повному обсязі.

ПЕНСІЯ ВІЙСЬКОВИМ ПЕНСІОНЕРАМ

Порядок виплати пенсій військовим пенсіонерам теж зазнав змін. Так, у період до 31.12.2017 р. особам (крім інвалідів I та II груп, інвалідів війни III групи, учасників бойових дій, осіб, на яких поширюється дія п. 1 ст. 10 Закону №3551, та осіб, на яких поширюється дія Закону №203), що займають посади державної служби, визначені Законом №889, а також працюють на посадах та на умовах, передбачених законами №1697, №1402, призначені пенсії не виплачуватимуться. Після звільнення з роботи виплату пенсій буде поновлено.

У період роботи військових пенсіонерів на інших посадах виплата пенсії здійснюватиметься в повному обсязі. Тобто порядок виплати пенсій, який поширюється на всіх працюючих пенсіонерів (85% призначеного розміру пенсії), на військових пенсіонерів не поширено, окрім осіб, які працюють в органах місцевого самоврядування, у банківській системі, судовими експертами, помічниками-консультантами народних депутатів та ін.

ОБМЕЖЕННЯ ЩОДО ВИПЛАТИ ПЕНСІЙ ПІД ЧАС ОСОБЛИВОГО ПЕРІОДУ

Частиною другою Прикінцевих та перехідних положень Закону №1774 передбачено, що обмеження стосовно виплати пенсій, щомісячного довічного грошового утримання не застосовуються протягом особливого періоду до осіб, які:

- проходять військову службу або перебувають на посадах у Міністерстві оборони, Головному управлінні розвідки, Міністерстві внутрішніх справ, Національній поліції, апараті Ради національної безпеки і оборони, Державній спеціальній службі транспорту, Службі безпеки, Службі зовнішньої розвідки, Державній прикордонній службі, Управлінні державної охорони, Державній пенітенціарній службі, Державній службі з надзвичайних ситуацій, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації, Національній гвардії, органах військової прокуратури;

- беруть участь в антитерористичних операціях, здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на державному кордоні, відбитті збройного нападу на об'єкти, що охороняються військовослужбовцями, звільненні цих об'єктів у разі захоплення, відбитті спроб насильницького заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою.

Також, починаючи з 1.01.2017 р., обмеження щодо виплати пенсій не застосовуються протягом особливого періоду до пенсій, що призначені особам, які проходять військову службу або перебувають на посадах у Національній поліції.

Підтвердження факту військової служби чи роботи на посадах в органах, зазначених у частині другій Прикінцевих та перехідних положень Закону №1774, здійснюється на підставі довідок (витягів з наказів) про роботу (службу). У разі відсутності відповідної інформації в матеріалах пенсійних справ пенсіонерам для уникнення непорозуміння необхідно дооформити відповідні документи та надати до органів Пенсійного фонду для долучення їх до матеріалів пенсійних справ.

До органів Пенсійного фонду також мають бути надані документи, що підтверджують участь в антитерористичній операції, здійсненні заходів із забезпечення правопорядку на державному кордоні, відбитті збройного нападу на об'єкти, що охороняються військовослужбовцями, звільненні цих об'єктів у разі захоплення, відбитті спроб насильницького заволодіння зброєю, бойовою та іншою технікою.

Також обмеження не застосовуються й щодо виплати пенсій, щомісячного довічного грошового утримання, що призначені відповідно до законів №1697, №1402, на період виконання особами, яким вони призначені, повноважень членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради юстиції.

Взагалі статус пенсіонера – працюючий чи непрацюючий – органи Пенсійного фонду визначають за матеріалами пенсійних справ та даними системи персоналізованого обліку. Надавати додаткові документи необхідно лише тим пенсіонерам, які своєчасно не виконали своє зобов'язання щодо інформування чи працевлаштування чи звільнення з роботи.

ПРАВО НА ПЕНСІЮ У ПОВНОМУ ОБСЯЗІ

Інваліди I та II груп, інваліди війни III групи, учасники бойових дій та особи, на яких поширюється дія п. 1 ст. 10 Закону №3551, у період будь-якої роботи будуть отримувати призначену пенсію в повному обсязі.

Крім того, у період роботи на "спецпосадах" виплачуватимуться пенсії, призначені відповідно до законів №3723, №889, №2262 особам, на яких поширюється дія Закону №203.

Статтею 5 Закону №203 визначено категорію осіб, які є ветеранами військової служби, ветеранами органів внутрішніх справ, ветеранами податкової міліції, ветеранами державної пожежної охорони, ветеранами державної кримінально-виконавчої служби, ветеранами служби цивільного захисту, ветеранами державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації. У 2016 році право на виплату пенсії в повному обсязі мали лише ветерани військової служби, які отримували пенсії, призначені за законами №3723, №889, №2262, і працювали на "спецпосадах".

Для поновлення виплати пенсій із 1 січня 2017 року зазначеним категоріям осіб необхідно надати до органу Пенсійного фонду за місцем проживання відповідні посвідчення.

Серед іншого, встановлено, що із 1.01.2017 р. по 31.12.2017 р. – максимальний розмір пенсії/щомісячного довічного грошового утримання судді у відставці (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати 10740 грн.

Добірка матеріалів підготовлена за коментарями експертів Міжнародного центру фінансово-економічного розвитку – МЦФЕР-Україна та інформаційними повідомленнями і роз'ясненнями Державної фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства соціальної політики України, Державної регуляторної служби України, Державної служби України з питань праці, Пенсійного фонду України.

Інформаційно-рекламний бюлетень
Закарпатської торгово-промислової палати
"ДІЛОВИЙ ВІСНИК" ("BUSINESS HERALD")
№ 10-12 (246-248) 2016 р.

Свідоцтво про реєстрацію
Закарпатського обласного комітету в справах преси
та інформації: серія Зт, № 118 від 17 червня 1997 р.

Засновник – Закарпатська торгово-промислова палата
Президент – Отто Ковчар

Наша адреса:
Україна, 88015 м. Ужгород, вул. Грушевського, 62/А
Тел.: (0312) 669450, тел./факс: (0312) 669460

Ел. пошта: tpp@tpp.uzhgorod.ua
Веб-сайт: <http://www.tpp.uzhgorod.ua>

Відповідальна за випуск – Ольга Якубець

З питань співпраці і розміщення інформаційно-рекламних
матеріалів звертатись за тел.: (0312) 669466

Ел. пошта: info_tpp@tpp.uzhgorod.ua

Точки зору авторів публікацій і редакції можуть не збігатися

За достовірність наведених фактів, цитат, власних назв
та інших відомостей відповідальність несуть автори публікацій,
рекламної інформації – рекламодавці